

A MAGYAR
BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYV

A BÜNTETTEKRŐL ÉS VÉTSÉGEKRŐL

1878. ÉVI V. T. CZ.

VERSEKBE SZEDTE

DOKTOR DEODATUS.

BUDAPEST, 1884.

EGGENBERGER-féle KÖNYVKERESKEDÉS.

(HOFFMANN és MOLNÁR.)

Országos Széchényi Könyvtár

Leltári szám:

B 446/1960.

BUDAPEST WEISZMÁN TER-ÉREK KÖNYVTÁRA

MAGYAR BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYV
A BÜNTETTEKRŐL ÉS VÉTSÉGEKRŐL.
1878. ÉVI V. T.-CZIKK.

ELSŐ RÉSZ.

Általános határozatok.

I. Fejezet. Bevezető intézkedések.

1. §. Büntett, vétség csak az lesz,
Mit a törvény annak tesz;
Más büntetést kisem kap,
Mint előző törvény szab.
2. § Ha ítélet-hozásig
Törvény, szabály változik,
Erre alkalmazandó:
»Mitius in dubio.«
3. §. Huszonnégy óra egy nap,
Hét nap »egy hét« nevet kap,
Hónap, meg az esztendő
Naptár szerint értendő.
4. §. Pénz értéke csak folyó,
Büntettnél nincs árszó.

II. Fejezet. A jelen törvény hatálya, terület és személyek tekintetében.

5. §. Szól a jelen törvény az egész országra,
Nem Horvátországra, sem Szlavóniára.
De e területen csak ezt szabjuk rája,
Hogyha itt bűnözött, bárhol van hazája.

Fegyveres erőre kivételek vannak,
Külön törvényekben leled nyomát annak.

6. §. Magyar honos — magyar honos; kell jobb magyarázat?

Nem ad jobbat professor sem s commentárt ír
százat.

Lajthán túli honosokra, ha nem áll kivétel,
Szabódik a külföldre alkalmazott tétel.

7. §. 1. A négy első fejezet a »Második Rész«-ben
S a tizenegyedik is, de ez nem egészben,
Olyan fontos jogokat szabályoz, meg véd is,
Hogy bünhődik magyar honos, ha külföldön
vét is.

2. Bünhődik a külföldi is, ha külföldön bántja,
Hacsak második fejezet (II. r.) bajból ki nem
rántja.

Nem mentjük föl, bár külföldön büntetést szenvedett,

Vagy ha saját állama már meg is kegyelmezett.

8. §. Ha a magyar honos e törvényt megsérti,
Habár külföldön van, (a törvény így érti),
Csak a jelen törvényt alkalmazzuk rája,
(Majd ha közénk hozza balga fortunája).

9. §. Külföldit is büntetjük, hogyha bünözött, (7. §. 2.)
S kiadási szerződés nincs a nép között;
De az eljárásra csak — úgy nyílik a tér,
Ha elrendeli azt az — igazságügyér.

10. §. Ha a bünös magyar honos — külföldivé lesz,
Vagy ha nálunk a külföldi — honosságot vesz:
A z z a l mint magyar honossal,
E z z e l mint külföldivel,
A kiadatáson kívül,
Büntetve elbánni kell.

11. §. Külföldön követett büntett, vétség miatt (8. 9. §§.)
Bünvádi eljárást senki sem indíthat:
Ha a tett helyén fenálló,
Vagy e törvény szerint,
Nem büntetik, megbüntették,
Elengedték a csint.

12. §. Ha az elkövetés helyén — enyhébb törvényt
mérnek,
Akkor annak a kedvéért — mienktől eltérnek.
13. §. A ki (8. 9. §§.) büntetése részét — künn már
kiszzenvedte,
Már csak a restanciával — lakol itt érette.
14. §. Ha oly büntetést kén' szabni,
Melyet nem ismerünk,
Törvényünkben keresünk, míg
Megfelelőt lelünk
15. §. Hivatalvesztés, vagy pol. jog. függesztése,
(Nem tudok rá verset, a ki teremtése):
Ezek végett még akkor is — megkezdik a pert,
Ha külföldön megbűnhődött, — vagy kegyel-
met nyert.
16. §. »Sértett fél indítványára« — mit szabad üldözni,
Belföldre, külföldre — nem fog különbözni.
17. §. Magyar honost más államnak soha ki nem ad j uk
Az osztrákok pedig csupán haza vinni hagyjuk.
18. §. Más államnak ítéletét mi nem exequáljuk.
19. §. Másrészt meg az immunitást nem is alteráljuk.

III. Fejezet. A büntetések.

20. §. Ime: »halál (1), fogház (2), államfogház (3), meg
a börtön (4),
Fogház (5), pénzbírság (6)« — sujtsa vegyest
a gonoszt.
- Egy, kettő, meg a négy:
Minket csak büntetetre tégy;
Velem, sorban ötödik:
Csak a vétség bűnhődik;
A többinél az idő
Dönt, miként az máshol jó.
21. §. A halálbüntetés zárt helyen megy végbe,
Hóhérok kötelet használnak e végre.
22. §. A fegyházbüntetés — életfogytig tart,
Ha a bíró időt — szabni nem akart;

- Szabhat legfölebb — tizenöt évet,
Minimum kettőt — (ha meg nem tévedt).
23. §. Az államfogházat — van fokozni tér,
Mennyi tizenöt év — s egy nap közé fér.
24. §. A börtön legkisebb — mértéke hat hónap,
Tíz év a maximum, mit belőle rónak.
25. §. Fogházból legfölebb öt esztendő kap,
A minimum itt is egy rövidke nap.
26. §. Pénzbüntetés egytől négyezerre megyen,
Akár önállóan, akár mellékesen.
27. §. A bírságpénzeket nem az állam kapja,
Segíttetik velök elbocsátott rabja.
Javító intézet (42 §.) leszen felállitva
És fenntartására a pénzek fordítva.
- Fegyház.
28. §. Fegyenczet országos — fegyházakba küldik,
29. §. Ott őket a kijelölt — munkálatra üldik.
Fegyencz-ruhát adnak rá, — magányosan zárják,
De csak éjjel; nappal őt — enyhítesek várják.
30. §. Három, vagy több évnek a legelső évét,
Kevesebb fegyháznak csak egy harmad részét,
Nappal is magányban tölti el a rab,
Társival oktatást s friss levegőt kap.
31. §. Friss levegő nem sok, alig méltó szóra,
Doktor ha nem toldja: naponként egy óra.
32. §. Fegyencz magányosan nem fog elzáratni,
Hogyha veszélyesen fogna reá hatni.
33. §. Büntetési idő első felén túl,
Magán-elzáráshoz csak fegyelem nyúl.
34. §. Életfogytig tartó fegyházra ítéltet
Magán-zárba csukni — (bár él hosszú éltet), —
Megkezdés utáni — első tíz év alatt,
Aztán csak fegyelmi — büntetésül szabad.
- Államfogház.
35. §. Fegyenczeknél jobb dolguk — van államfog-
lyoknak,
Kényszert, ha nem dolgoznak, rájuk még sem
hoznak;

Divat szerint öltözhetnek,
 Tetszés szerint étkezhetnek;
 Börtönnél szelídebb bánásmódot kapnak,
 Szabadban töltik két — óráját a napnak.
 Az államfogyoknak — (törvény így igéri) —,
 Külön fogház épül, (ki lesz, ki megéli?).

Börtönbüntetés.

36. §. Kerületi börtön — börtönt ott kell állni,
 Törvényszéki fogház — fogja supplálni.
37. §. Börtönfalak között szabadság is lesz:
 Szabad választással kiki munkát tesz,
 Válogathat az ott honos — munkanemek közül;
 Fegyencknél a börtönzött — enyhébb sorsnak
 örül
38. §. Törvényünk humanus voltát
 Börtönben se tagadd,
 Két óráját minden napnak
 Künn töltened szabad.

Fogház.

39. §. Törvényszéki vagy járási fogház ha épülend,
 Fogházbüntetésre ítélt akkor abban ülend.
40. §. Fogházban magán zárkába
 Csak azt zárják el,
 A kinek ottan egy évnél
 Tovább lakni kell;
 De a tartamára — nézve legyen gondja,
 Mint a harminczadik — paragrafus mondja.
 Élelem, rend, fegyelem — enyhébb mint a börtönben.
41. §. A munkától az ítélet felmentést is adhat,
 Engedheti, hogy a fogoly más kosztot hozathat.
42. §. Húsz évnél nem idősebb — fogházra ítéltet,
 Bíró javulásul — cellára ítéltet;
 Magán-zárka hat hó — ennél több nem lehet.
 (Ez is szelídségről tanuságot tehet).

Felügyelő bizottság.

43. §. Tagjai: elnök ¹⁾, ügyész ²⁾, ügyelő ³⁾, lelkész s a tanító,

S kettőt választanak — a municipiumok ⁴⁾.

Közvetítő intézet.

44. §. Ki legalább három évből két harmadot töltött,
S szorgalommal javulásra — szilárd reményt
költött:

Azok aztán közvetítő intézetbe szállnak,
Hol velök, — bár munka-kényszer — már eny-
hébben bánnak ;

45. §. Életfogytig tartó fegyházra ítétek
Oda jutnak, tíz év fegyházra ha éltek.

46. §. Közvetítő intézetbe — szállításnak módja,
A hogy Pauler rendelendi — avagy az utódja.

47. §. Ki az intézetben — fegyelmileg vétett,
Visszaküldik oda, a honnan kilépett.

Feltételes szabadon bocsátás.

48. §. Ki az intézetben — magát jól viselte,
Szabadon bocsátják, de csak feltételre ;
Bizottság, ha kéri, ügyét fölterjeszti
Minister, ha lehet, szabadon ereszti.

49. §. Feltételes szabadságra külföldi nem tér,
Skilencz oly visszaeső, ki — versembe nem fér. ⁵⁾

50. §. Feltételes szabadságolt — rendőrszabályt tartsa,
Hely, viselet, életmódját — ahoz képest szabja,
Mert ha e szabályok ellen — sértve őket vétett,
A minister megvonhatja — szabadságon létet.

51. §. »Feltételest« sürgős bajban — letartóztathatják,
De a ministernek kell hogy — rögtön tudtul
adják.

¹⁾ A törvényszéki elnök vagy helyettese.

²⁾ Királyi ügyész vagy helyettese.

³⁾ Igazgató vagy felügyelő.

⁴⁾ A törvényhatóság közigazgatási bizottsága.

⁵⁾ A 333. 334. 350. 355. 370. 379. 422. 423. 424. §§-okban meghatározott büntettek vagy vétségek eseteiben.

52. §. Míg a sok uj — becsukó hely — épültét bevárjuk,
Addig még a — bűnösöket — »praxis« szerint
zárjuk.

Feltételes szabadságnak így is helyet adunk,
Szép ideáljaink felé lassanként haladunk.

Pénzbüntetés.

53. §. Pénzbüntetést egyénenként külön kell kimérni,
Kitenni, hogy — átváltozván — hány napot fog
érni;

Mert ha a pénz behajthatlan, átváltoztatandó :
Egy forinttól tíz forintig — egy nap számítandó.
De az ily cserénél — hat hónap a határ,
Mellékbüntetésül — nem több — három hó vár.
Ki tizenöt évre s többre van ítélve,
Annál pénzbüntetés nem leszen cserélve.
Hagyatékból — behajtani csak akkor lehet,
Ha ítélet életében jogerejű lett.

54. §. »Hivatalvesztés és politikai jogok gyakorlatának
ideiglenes felfüggesztése«,
(E hosszú sor poësisom igaz csüggesztése),
Pedig ilyenekkel lesz akkor büntetve,
Mikor a törvényben ki van az tüntetve.
De ha csak hat hóig nem szabad szellőzni,
Bírónak el szabad azokat mellőzni. Hivatalvesztés.

55. §. 1. A hivatalvesztésre ítélt veszté hiva-
talját,

Nyug- vagy kegydíját, valamint ilyenekre igényét;

2. Közjegyző, ügyvéd nem lesz, se' tanár, se'
tanító;

3. Nem visz gyámságot, sem gondnokságot
azontúl;

4. Rend- és díszjelei, nyilvános címei vesznek;

5. S mindezeket nem lesz képes megkapni
időig.

56. §. Kit politikai szép jogtól függeszt fel ítélet:

1. Nem lesz képviselő,

2. esküdt

3. s választani nem fog.

57. §. Hogy mennyi időre — függesztenek fel,
 Azt a bölcs bíróság — határozza el:
 Vétség esetében — egy s három év között,
 Három évtől tizig — a büntettek körött;
 S ezek kiállítását majd csak akkor kezded,
 Többi büntetésed ha már kiszenvetted.
58. §. Ha ez idő eltelt kapsz hivatalt — jót,
 (Persze csak ha szerzesz nagy protectiót)
 Szülőt gyermek fölött ha — szabad lábon van,
 Nem gátolja törvényünk — a gyámságában,
59. §. Míg szabadság-büntetés valakit leköt,
 Nem viselhet hivatalt (szakasz ötvenöt),
 Akár mondja az ítélet,
 Akár eo ipso így lett.
60. §. Némely állásoktól, hol kell extra-ész
 Szintén megfoszthat a »különös rész.«
61. §. Tárgy, a melyet büntett s vétség létrehozott,
 Valamint a bünszer, legyen elkobozott.
62. §. Elkobozzák a nyomtatványt, képet, iratot,
 Melyek által bűncselekmény létre hozatott,
 Hogyha azok a szerzőnek, nyomdásznak, vagy
 annak,
 Ki árul, terjeszt, kiállít, birtokában vannak.
63. §. Nyomtatvány fogalmát mondja e szakasz,
 A ki ezt nem tudja, bárgyu vagy vak az.
64. §. Külföldit a törvénybeli büntetésen felül,
 Ítéltjük: ne maradjon az országon belül.

IV. Fejezet. A kísérlet.

65. §. A cselekményt, hol szándékolt
 Büntett, vétség a szándék volt,
 Végbevezinni ha megkezdte,
 De még azt be nem végezte,
 »Kísérletnek« elnevezd te.
 Büntesd, ha büntetetre történt,
 Ha vétségre: nézd a törvényt.

66. §. Kísérletnél, bíró uram, haragodat szüntesd,
A bevégzett büntetteknel azt enyhébben büntesd;
Ha büntetttre törvényszigor csúnya halált kötött
Kísérletre fegyházévet mérj legalább ötöt;
S ha fegyházzal életfogytig sujtja tette őt,
Kísérletért adj legalább három esztendőtt,
67. §. 1. Ha a kísérő magába szállott.
Véghez viteltől önkényt elállott,
2. Tényálláshoz tartozó eredményt legottan,
Mielőtt fölfedezék már elhárította:
Kísérletet ne büntesd; helyesli kritika,
Így kívánja helyes justiz-politika.
68. §. Ha kísérlet már magában
Bűn — tényálladéka,
Ne bízzál a hatvanhétben (67. §.)
Mert nem menedék a'.

V. Fejezet. A részesség.

69. §. A ki mászt reá bír, hogy bünt¹⁾ elkövessen,
Könnyíti, mozdítja, hogy végbe mehessen,
Előre egyetért, hogy haszna lehessen,
Vagy hogy a policzáj reájuk ne lessen,
Felbujtó az, vagy bűnsegéd, mind a kettő
részes,
Helyzetük a törvény előtt igen nagyon vészes.
70. §. Tettesekül törvény szerint mindazokat vették,
Kik a bűntényt közösen, vagy — együtt elkö-
vették.
71. §. A ki tettes vagy felbujtó,
Törvény azt leginkább sujtó;
72. §. A bűnsegéd jobb bánásra számíthat,
Írányadó a paragraf hatvanhat.
73. §. Ha súlyosb bünt tett a tettes,
Mint akarták szítani:
Ezt bizony a felbujtónak
Nem kell beszámítani
Ugyanezen szabály — bűnsegédre is áll.

¹⁾ Büntett vagy vétség.

74. §. Egy tettes, vagy részes személyes viszonya
 Lehet előnyére, lehet is iszonya,
 De bár neki használ e viszony, vagy árt,
 Többinek nem tehet sem hasznót, sem kárt.

VI. Fejezet. A szándék és a gondatlanság.

75. §. »Szándékosan elkövetett cselekmény«
 Törvény szerint ebből álland a bűntény,
 Vétségekre csak ez áll,
 Kivétel ha nem talál,
 Benn van ez egészen
 A különös részben.

VII. Fejezet. A beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.

76. §. Nem számítható be cselekménye annak,
 Kit öntudatlanul cselekedni hagynak.
 Kinek zavarva volt elmetehetsége,
 Elhatározásra nem volt képessége.
77. §. Nem számítható be cselekménye annak,
 Kit ellenállhatlan erővel rohannak,
 Vagy oly fenyegetés által kényszerítik:
 Őt, hozzá tartozót, veszélybe merítik.

Hozzá tartozók.

78. §. Fel- s lemenő rokonok, testvér és únoka-testvér,
 Sógorok és jegyesek s még közelebb rokonok,
 Tápszüle, tápgyermek, házastárs s ettől a testvér,
 A ki örökbe fogad, s a kit örökbe fogad.
79. §. Cselekvésed kizárja számíthatóságot,
 Jogos védelemről győzd — meg a hatóságot.
 Személy s vagyon ellen ha — támadnak jogtalan
 S közvetlen, ezt eltűrnöd, volna biz' oktalan;
 Ilyen ellen magamat szabad megvédenem,
 Törvény szerint ez leszen a jogos védelem;
 Határának túlhágását — menti jogos védelem,
 Ha okozta zavarodás — ijedtség vagy félelem.

80. §. Végszükség is menti a bűnös cselekményt,
Ha közvetlen veszélyt elhárítani másként
Nem lehetett, a mely — élted fenyegette,
Hozzá tartozódat ily veszélybe tette.
81. §. Törvény nem tudása, téves felfogása:
Megmarad ezekért tett beszámítása.
82. §. Miről nem bírsz tudomással elkövetésnél,
Nem számítoódik be néked mérlegelésnél.
83. §. Nem idősebb mint tizenkettő
Bűnvád alá nem vethető.
84. §. Tizenkettő s tizenhat közt, ha nem láthatá
Bűnösségét, nem vehető büntetés alá;
Intézetbe elküldhetik, a míg megjavúl,
De sohasem életkora huszas évén túl.
85. §. Ha az ilykorú legények elkövetés idején,
Beláthatták bűnösséget, a büntetés ilyenén:
1. Halál avagy életfogytig tartó fegyház helett
Két évtől legföljebb ötig a börtönbe tehet;
 2. Öt évtől tizenöt évig tartó fegyházért,
A legényre enyhe törvény két év börtönt
mért;
 3. Más büntetért fogház légét tán két évig
nyeled;
 4. Vétségért meg a rendőrség bánik majd el
veled.
- Ha ily ifjú korban már is elítélnek,
Hivatalvesztéstől mégis megkimélnék.
86. §. S ha javítás végett hűvösre segítnék,
A többi foglyoktól ott elkülönítnék.
87. §. Kinek életkora nem több — mint egy ötöd század,
Nem szabhatnak arra halált, sem örök fegyházat.
88. §. Siketnémák, ha bűnösség felismerésére
Hiányzott a belátásuk, eszük fel nem ére,
Büntett avagy vétség miatt meg nem büntethetők,
Hiszen úgyis már eléggé megverve vannak ők.
89. §. A büntetés-kiszabásnál figyelembe vedd:
Súlyosító és enyhítő körülményeket.

90. §. Súlyosító körülmények hogyha túlnyomók,
Olyankor a maximumok alkalmazhatók.
91. §. Túlnyomóaknak ha látunk enyhítőeket,
Közelítjük, alkalmazzuk legkisebbeket.
92. §. Ha az enyhítő körülmény oly nagy számot tenne,
Hogy legkisebb szabott mérték túlszigorú lenne :
Ugyanazon büntetésfaj legkisebb mértéke
Alkalmazható, mi éppen — e szakasz értéke,
Sőt még ha ez is sok volna -- akkor ezzel
szemben :
Add a legkisebb mértéket — a szomszédos
nemben,
Fegyház helyett börtönt, e helytt fogházat tehetsz,
Fogházért bírságot minimumban vehetsz.
De a halál-büntetés helytt tizenötöt adj
Örök fegyházból pedig tiz esztendőtt meghagyj.
E szakas is Csemegi
Dicsőséged hirdeti.
93. §. Aggkoránál avagy gyöngeségnél fogva
Fegyház helyett bűnös börtönben lesz fogva ;
Csakhogy megtoldhatják börtönt az év-számon,
Hogy mit nyert a réven, elvesse a vámon.
94. §. Ha a vádlott vizsgálatban, önhibáján kívül,
Sokáig van fogva, a míg — bűnössége kisül,
Fogságának tartama
Be lesz neki számítva,
S ítéletben kiteszik,
Hogy azt mennyibe veszik.

VIII. Fejezet. A bűnhalmazat.

95. §. Ki e törvénynek több pontja szerint bünt tett,
Azt szabjuk rá, a mely legsúlyosban büntet.
96. §. Egy személy több büntetendő rossz cselekmé-
nyére
Vagy ugyanazon cselekménynek ismételésére:
Minden bűnös cselekményre legyen együtt véve
Megfelelő összbüntetés kellően kimérve

Ekkor még a maximum is felemelhető,
De csak megszorításokkal, a hogy mostan jó:

97. §. Vétségek vagy kihágások halmazát ha lelik,
A legsúlyosabb büntetést egy évvel emelik.
98. §. Büntett és más büntetendő
Tettet ha kell oldani,
Büntett büntetését lehet
Két évvel megtoldani:
99. §. Büntetteknek halmazánál legsúlyosb veendő,
Szabott idő büntetésnél: ráadás öt esztendő.
100. §. Felemelt büntetés, melyet bíró adhat,
Tizenöt esztendőt, túl még sem haladhat.
101. §. Nem lesz nehéz eltalálni,
Mely büntetés súlyosabb,
Az, a mely büntetetre szól
S tartamára is hosszabb;
Ha pedig a tartam volna egyenlő,
Vedd a huszadik czikk sorrendét elő.
102. §. Hogyha bűnös cselekményt
Pénzzel akarsz büntetni,
Minden cselekményre extra
Kellend azt kitüntetni.
Átváltoztatásnál, (hogy ha nincsen pénze),
Bíró ötvenhármat (53. §.) kétszeressen nézze.
103. §. Mellékbüntetések ¹⁾ a bűnhalmazatnál
Kijárnak, habár csak egynél rátalálnál.
104. §. E fejezet akkor is fog alkalmaztatni:
1. Több szabadságbüntetés ha külön fog hozatni;
2. Vagy ha már becsukva vagy, s új bűn kitudódik,
Melyért megint óforma ítélet hozódik.

¹⁾ Hivatalvesztés, politikai jogok gyakorlatának felfüggesztése, kiutasítás, elkobzás.

IX. Fejezet. A bűnvádi eljárás megindítását és a büntetés végrehajtását kizáró okok.

105. §. Az eljárást kizárja :

1. bűnösnek halála ;
2. Kegyelem s az elévülés-idő elmulása.

106. §. De az elévülésnél erre kell ügyelni :

1. Halál s örök fogháznál
Húsz évnek kell telni ;
2. Tíz éves becsukástól :
Tizenöt év menti ;
3. Öt éven felülinél :
Tízből áll a fenti ;
4. Még kisebb büntetteknel :
Öt év elegendő ;
5. Vétség, három év alatt
Évültnek veendő.

107. §. Elévülés kezdődik véghezvitel napján ;
Kísérletnél : utolsó cselekmény alapján.

108. §. Bírói intézkedés — évülést szakítja,
De mihelyest megtörtént — újra megindítja.

109. §. Ha előbb egy előzetes kérdést kell intézni,
S eljárás indításhoz csak akkor kéne nézni :
Nyugszik akkor az évülés (tartsd eszedben hüen),
Míg e kérdést elintézték már jogerejűen.

110. §. Oly vétség és — büntetteknel — nem szabad
eljárni,
Hol sértett fél indítványát kell előbb bevárni.

111. §. De ha evvel még más fajta törvénysértést követél :
Hivatalból üldözendnek, bár hallgat a sértett fél.

112. §. Magánfélnek : indítványa betערjesztésére
Tudomásától számított három hó van mérve ;
De ha addig elévült :
Jogának a helye hült :

113. §. Sértett fél tehet indítványt,
Ha tizenhat éves már ;

Kiskoru s pazarló helyett:
 Gondnok lesz az, ki eljár;
 De ha ellene a vétket
 Épen ez követte el:
 Az eljárást hivatalból
 Rögtön megindítani kell.

114. §. Ha indítványozás joga több magánszemélyé:
 Az egyiknek mulasztása más jogát nem éré.

115. §. Több tettes közül, ha tesznek
 Egy ellen indítványt:
 Evvel együtt perbe fogják
 Valamennyi hitványt.
 S a ki ellen hivatalból
 Kellene eljárni,
 Nem fognak — más részes miatt —
 Indítványt bevárni

116. §. A magánfél indítványát vissza is vonhatja,
 A minek a törvény némely kivételét szabja.

117. §. A végrehajtást kizárja:
 1. elitelt' halála,
 2. Kegyelem s az
 3. elévülés-idő elmúlása.

118. §. Büntett tárgyat confiskálni:
 Halált sem kell respektálni.

119. §. Ha kegyelmet nyersz is, vissza még sem jár,
 Sem mit elkoboztak, sem költség, sem kár;
 S a mi pénzbírságból illet sértett felet:
 Király kegyelme sem disponál a felett.

120. §. Ítélet-elévüléshez ím ez elegendő:
 1. Halál s örök fegyháznál: huszonöt esztendő;
 2. Tíz éves becsukásnál: húsz évnök kell telni;
 3. Öt. és tíz közt: tizenöt év fog megfelelni;
 4. Még kisebb büntettel sujtó: tíz év alatt évül;
 Vétségnél már öt esztendő szolgál biztos révül.

121. §. Elévülés kezdődik: jogerejüségől,
 Vagy ha be is csuktak már: sikerült szökéstől.

122. §. Mire a szabadság-büntetés elévül,
 Vele együtt évült, mit kiróttak pénzül.

123. §. Ha az ítélet szólt hivatalvesztésre,
Hiába számítasz az elévülésre.
124. §. Ha elítélt a hatóság kezügyébe akad,
Ez által az elévülés rögtön félbe szakad.
Hasonlóan a hatóság más intézkedése
Megszakítja, de e nap lesz újra-megkezdése.
125. §. A vagyoni igény évülni hogy fog?
Megtanít reája a civilis jog.

MÁSODIK RÉSZ.

A büntettek és vétségek nemeiről és azok büntetéséről.

I. Fejezet. A felségsértés.

126. §. Felségsértés büntettének hét kontója van,
A ki abba belekerül, nagy bajba rohan:
1. Ki a királyt meggyilkolja, szándékosan megöli,
Vagy a ki e rút tetteket csak meg is kíséri;
2. Testi épségét megsérti, avagy olyant tesz,
Hogy a király uralkodni képtelenné lesz;
3. Ki a királyt ellensége hatalmába hozza,
Uralkodás gyakorlásban őt akadályozza;
4. Ki az előző két pontot, ha meg nem is sérti,
De az ott leírt cselekményt tenni megkísérti.
127. §. 5. Kinek cselekménye arra — vagyon irányozva,
Erőszakkal trónöröklő rend legyen változva;
6. Erőszakkal az alkotmány, államközösség,
Monarchia kapcsolata megváltoztassék;
7. Erőszakkal arra tör, hogy más uralkodjék,
Vagy a terület egy része elszakíttassék.
128. §. Az első pont kontójára kötél-halált szabnak;
Kettő s háromért megtesznek életfogytig rabnak;
De ha cselekményed negyedikre kötik:
Fegyház járand ezért tiztől-tizenötig.
129. §. Kinek kontójára öt, hat pontot róvják:
Tíz-tizenöt évig államházbán óvják;
Hetedikért fegyház, a míg élted tart,
Monarchiát védni törvény így akart.

- 130 § A négy első pontnak elkövetésére
 Létrejött szövetség esete kétféle:
 Előkészületi cselekmény ha nem volt,
 Fegyház büntetése öt évre korlátolt;
 De ha ily cselekmény meg van hozzá téve,
 Biztos neki fegyház öt usque tíz éve.
131. §. Ebből ötre, hatra — tanuságot veszünk,
 De a fegyház helyett államfogházt teszünk.
 A hetedik csak oly úr — mint az első négy,
 Megkülönböztetést hát — ezek közt ne tégy.
132. §. Felségsértés szövetségét már az létre hozza.
 Két személy, ha egyetértve azt elhatározza.
133. §. Ki — szövetség nélkül — első négy esetre
 Készül, öt évre lesz fegyházban büntetve
134. §. Felségsértés követésre egyenesen híván:
 Öt évtől tíz évig menő fegyházát megkíván;
 De a felségsértés öt- s hatodik pontja,
 Államfogházt adván, e szabályt lerontja.
 Ha teljesen sikertelen maradt a felhívás,
 Öt évig az államfogház elég leszen bizvást.
135. §. Felségsértés célzatát ki — tudja s nem jelenti,
 Három év államfogháztól alig lesz, ki menti;
 De ha a célba vett büntett abban hagyatott,
 Nem büntethetik meg akkor a hallgatagot.
 Tettesnek, vagy részesnek a — hozzátartozója
 Nem bűnhődik, ha a büntett tikát meg is ója.
136. §. Megszűnik a büntethetés¹⁾, ha a bűnös önként
 — Mielőtt fölfedeztetett — szándokától eltért;
 Minden káros következményt vagy maga elhárít,
 Vagy az elhárítás végett hatóságnak hírt vitt.
137. §. A ki szövetségből kilép, mielőtt megkezdték,
 S mielőtt a hatóságnál őket felfedezték,
 Ha elállását tudatja, arra társit is nógatja,
 Vagy hatóságnál föladja, törvény büntetlenül
 hagyja.
138. §. Ki oly büntettet tesz, melyet e fejezet fog át,
 Elveszti az hivatalát s polit'kai jogát.

II. Fejezet. A király, a királyi ház tagjainak bántalmazása és a király megsértése.

139. §. Ne bántsд tettel a királyt, ez önálló büntett, Tíz-tizenöt évre fegyházban eltűntet.
Hivatalod — hogyha volt —, rögtön elveszik, Polt'kai jogaid felfüggesztendik.
140. §. Ki a királyt megsérti — vétséget követ el:
Hivatalvesztést s két év fogházat követel.
Sértés eredetét írat-, nyomás-, képbен veszi,
Sértő azt terjeszti, közszemlére teszi,
Vétség ez is, államfogház három esztendő,
S hivatala vesztéssel lesz megbűntetendő.
141. §. Király-család tagjának a bántalmazása,
Szintén egy önálló büntett elfajzása:
Öt évig terjedhető fegyház büntetése,
Hivatal és már ismert jog felfüggesztése.
Királyi ház tagja ellen sértést ne kövess,
Vétség miatt, hogy egy évig fogházba ne ess';
Írat, avagy nyomtatvány s kép-ábrázolat
Két évig az állami fogházba hozhat.

III. Fejezet. A hűtlenség.

142. §. Hűtlenség büntettét elmondjuk most szépen,
Mint követhetni el tizenegyfélképen:
1. eset. Külhatalom kormányával hogyha szövetkeztél,
Közvetlenül, vagy közvetve vele érintkeztél,
A végett hogy hazánk ellen ellenségkép tegyen,
Vagy hogy közte és közöttünk háború hadd
legyen:
Magyar honos, ha ezt tetted, bizony akkor
szánlak,
Tíz évtől tizenöt évig fegyházba bezárnak;
Háború kiűtött, hadüzenet történt,
Ha jutott idáig,
Hűtlenségért akkor fegyházzal lakolhatsz
Életed fogytáig

143. §. Hadüzenet ha megtörtént, háború ha kiütött,
 2. eset. S magyar honos ellenséges katonának felütött:
 Államfogház járand érte tíz évtől tizenötig;
 2. eset. De a ki már előbb is mint katona ott működik,
 alfaja, S megmarad, sőt harcol is, — bár amott erre
 nem kötik —,
 Államfogházat kap szintén, de csak öt esztendeig.
- 144 §. 1. Életfogytig fegyházban töltend nyarat telet,
 3. eset. Ki várt, várost, erődöt, erősített helyet,
 Partot, szorost, állomást vagy valami tárt,
 Tisztet, avagy katonát ellennek kitárt;
 4. eset. 2. Ki tábor, erőd, vagy had-műveletnek tervét
 Ellenséggel közli, az ugyanoly módon vét;
 5. eset. 3. Ki az ellenségnek hazánkba jutását
 Elősegíti, vagy előhaladását;
 6. eset. 4. Ki az ellenséget vagy pénzzel segíti,
 Vagy beszerzéseit másképen könnyíti;
 7. eset. 5. A ki megtagadja katonák hűségét,
 Ellenségnek ekként nyújtja segítségét;
 8. eset. 6. A ki haderőnknek valamilyen tárat,
 Vagy úgy, hogy fegyveres erőnk vallja kárát,
 Hidat, töltést, gátat, vaspályát vagy utat,
 Felszakít, megrongál, meggyújt vagy meggyújtat;
 9. eset. 7. Ki maga mint kém ellenséget szolgálja,
 Kinél elrejtőzik kémje, katonája,
 Vagy ki annak adja, tanácsát, segélyét,
 Hogy kivigye célját vagy menekülését!
10. eset. 8. S a mi e szakaszban önhazánkra áll,
 Háborúban szövetségesünkre száll.
145. §. Külföldi emberre fenti három szakaszt
 Nemzetközi hadi szabály szerint akaszd;
 Lajtán túli atyafit .
 Ne nézd úgy mint külföldit.
146. §. Ki ex offo tud vagy bír — valamilyen adatot,
 11. eset. Okiratot, tudósítást, a mely neki adatott,
 S mely az állam biztonságát, érdekeit illeti,
 S ő aztat az ellenséggel közli vagy közölteti:

Hütlenségért bűnhődik
 A fegyházban küzködik
 Tíz évtől tizenötig.
 De ha nem a célból közlé más kormánynyal,
 Hogy ellenség tudja, (megesik bár hánynyal),
 Ez államfogházba csukhat,
 Mely öt esztendőre rughat.

147. §. De ha nem volt »hivatalos«, sikkasztotta, csente,
 Csellet jutott birtokába s ellennek izente:
 Nem mondják azt hütlenségnek, hanem azért gaz,
 Büntetésed e tetteredért lészen ugyanaz;
 Hogyha pedig tudomását más módon keríti,
 Közlése őt vagy öt évre vagy tízre segíti.
148. §. Első tíz esetben, ha ki szövetekezett,
 De előkészítő tett nem következett:
 Fegyházba ő kelmét öt évre terelik,
 Más esetben pedig tíz évre emelik.
149. §. Ki nyiltan, ezekre s egyenest felhívott:
 Öt-tíz év fegyházat magának kivívott.
150. §. A két mellékbüntetést — is magára rántja,
 Ki e fejezetnek bár — mely esetét bántja.
151. §. Szövetség büntetlen lesz, lásd százharminczhét (§),
 Kivéve a hütlenség első esetét.

IV. Fejezet. A lázadás.

152. §. Lázadás büntette lészen oly csoportulás,
 Melynek célja (verselőnek is mily gondot ás):
1. Parlamentet, egyik házát, vagy bizottságát,
 2. Közös ügyes delegátiót s albizottságát,
 3. Magyar kormányt erőszakkal hivatásban
 gátolni,
- Veszélyesen fenyegetve abban akadályozni,
 Elhatározás, intézkedés elhagyásra kény-
 tetni:
- Tíz-tizenöt évig ezért fogházzal¹⁾ kell büntetni.

¹⁾ Államfogházzal.

153. §. Ha meg célja polgárosztályt fegyveresen támadni,
Felbújtóra, vezetőre, öt-tíz évet kell adni,
Többit is ezért az állam fogházával büntetik,
De ez nem terjedhet, csupán álló két esztendeig.
Nemzetiség, hitfelek,
Szintén ekép védetnek.
154. §. Ha a lázadó csoport valamely községre,
Házra, fegyver-, hadiszer-, lőpor-tárra, végre
Vaspályára, távirdára vagy postára támadott,
Hatalmába kerítette, — súlyosb okot nem adott :
Felbújtoknak, vezetőknek tíz-tizenöt év jár,
Többiekre kettő s öt közt az államfogház vár.
155. §. Ha gyújt, rabol, pusztít, személyt erőszakol,
Lázadó csoport már a fegyházban lakol :
Felbújtók s vezetők tíz-tizenöt évvel,
Öt évig mehetünk a többiekével.
156. §. Lázadásra szövetséget három évvel sújtják,
Előkészült cselekménnyel ötre is megnyújtják ;
157. §. Ha a szövetkezés jött százötvenötre (155. §.):
Ily mértékkel fegyház jár szövetkezöttre.
158. §. A sikeres felhívót (134. §.) felbújtónak veszik,
Sikertelent fél- vagy két év fegyházba teszik.
159. §. Hatóság felhívására színhelyt ki elhagyja:
Annak célszerű törvényünk a pardont megadja ;
Kivéve a vezetőket, meg a felbújtót,
Ugy kell nekik, népámítók sosem tettek jót.
A mit kiki lázadásnál büntetendőtt tett,
A színhely elhagyásával büntetlen nem lett.
160. §. Lázadás szövetkezését nem büntetik ám,
Mint én a százharminczhétnél már előadám.
161. §. Magyar állam területén
Ha gyűjtsz csapatot,
Felfegyverzed, felszereled,
Hadban oktatód,
Vezényletet, tisztet vállalsz :
Lázadást teszesz,
Két év — öt év államfogház
Nem is elég ez,

Megtoldják pénzbüntetéssel
 S négyezer forint,
 Vagy kevesebb fizeti meg
 A lázadó csint.

162. § Lázadás büntette miatt — hivatalt is veszítsz,
 Ha pedig százötvenkettő s ötvenöthöz te szítsz:
 Politikus jogaidra akkor ráillesztik,
 Gyakorlatát ily esetben mindig felfüggesztik.

**V. Fejezet. A hatóságok, országgyűlési vagy hatósági kö-
 zetek elleni erőszak.**

163. §. Oly csoportosulás, a mely célba vette,
 — Hatóságot erővel, vésszel fenyegette —
 Hivatas gyakorlatában hogy akadályozza,
 Intézkedni vagy elhagyni magát határozza:
 Hatóság elleni erőszakot képez,
 Büntettért öt évig börtön fala fékez;
 Ha csupán egy személy fenyeget, erőtet:
 Három év börtönbe zárhatják el őtet.
164. § Ha azt mondom, hogy »hatóság«, közigazgatásit,
 Birói és katonai hatóságot láss itt;
 »Közigazgatásinak«, ha áll a »hatóság«,
 Minden »hatóságot« érts, a mely nem bíróság.
165. §. Hatóság elleni erőszak büntettét
 Képi és három év börtön sújtja tettét:
 Ki valamely hatóságnak választmányát, közegét,
 Küldöttségét, bizottságát, hivatalnok s efélét,
 Meghagyást, hogy végrehajtsa, megakadályozza,
 (Erőtetve, fenyegetve) kényszer alá hozza,
 Hivatalos eljárásnál tetteleg bántalmazza,
 (Büntetteért hadd lakoljon, ördögadta gazza);
 A fentiek védelmére rendelt, jött személyek,
 Ugyanoly cselekmény ellen ugyanúgy védetnek.
- 166 § Hatósági közegnek — jó ezt tudni tőlök —
 1. Tekintetnek katonai és polgári örök;

- 2 Közforgalmú vaspályák és távirdák személye;
 3. Rend- és erdő-, folyam- s gát-őr, csósz és
 több eféle,

Ha úgy vannak alkalmazva.

Mint a törvényben van szabva.

167. §. Veszélyes fenyegetésnek tekintendő az olyan,
 Melyben büntett vagy vétség elkövetése benne
 van,
 Mely a fennforgó körülményeknél fogva képes
 volt,
 Alapos félelmet költni, abban, kinek szólt;
 »A veszély közvetlen bekövetkezése iránt«,
 Ez is egyik fontos kellék, mit a törvény kívánt.
168. §. Hogyha fegyveres csoport tette azt azonban,
 A mi meg van tiltva a — százhatvanháromban;
 Vagy ha azt a büntettet követték el többen,
 A mi szintén tiltva van a százhatvanötben:
 Felbújtónak, vezetőnek öt évig fegyházat,
 Többieknek öt év börtönt a nyakába rázat;
 S a ki e két paragrafust fegyveresen sérti,
 Annak is a törvényhozó öt év börtönt mért ki.
169. §. Jelen fejezetben meghatározott büntet:
 Miattatok hivatal-vesztés is kitüntett.
170. § Hatóságok elleni erőszak büntettét
 Elkövetni irányzott szövetség, ha történt
 Előkészületi cselekmények nélkül:
 Törvény három hó, vagy egy évvel kibékül;
 Ellenkező esetben egytől három évig
 Mérheted a fogháznak zord szobáit végig.

**VI. Fejezet. Az alkotmány, a törvény, a hatóságok vagy
 a hatósági közegek elleni izgatás.**

171. §. Ki valamely gyülekezeten nyilvánosan, szóval,
 Nyomtatvány, irat vagy képes colportációval,
 Büntett- avagy vétségnek az elkövetésére
 Egyenesen felhív s aztán ezzel célt is ére:
 Mint felbújtó büntetendő; ha sikere nem volt:

— A mennyiben más büntetést a törvény nem gondolt —

Két évig államfogházba teszik őtet bele
S tán még kétezer forintot fizettetnek vele.

172. §. Ki a mostan leirt módon engedetlenségre,
— Törvény vagy hatóság ellen ennek jogkörébe'
Egyenes felhívást intéz, vagy hát terjeszt illet,
Két évi államfogházat s ezer florest fizet;
S a ki izgat szint oly módon osztály ellen osztályt,
Nemzetiség, felekzetek, hogy gyűlöljék egymást,
Ki tulajdon ellen izgat,
A házasság ellen bizgat:
Fenti versem méri fel
Mily büntetés éri el.

173. §. Ki a király személyének sérthetetlenségét,
Vagy ki a trón-öröklésnek törvényszabta rendjét,
Alkotmányos államformát, törvénykötő erejét
Megtámadja olyan módon, mint egy versem
(171. §.) fejté szét;
A ki lázit az alkotmány egyes intézményei,
Ausztiai kapocs ellen — (versemnek nem fényei)
Magyar állam közössége, király és parlament,
Delegatió, törvényes joga ellen ha ment:
Öt évig államfogház jár ezen tettekért,
De a felhívásnak módját fentiekhez mérd (171. §.)

174. §. Ki cselekményt magasztal, mit e törvény büntet,
Tettéért elkövetőt feldicsér, kitüntet:
Fogház azért föléje hat hónapig nyúlik,
Ha csak feljelentésig három hó nem múlik.

VII. Fejezet. A magánosok elleni erőszak.

175. §. Ha valamely csoport valaki lakába,
Üzletébe vagy bekerített birtokába,
Betör azon célból, hogy — erőszakot tegyen:
»Magánosok elleni erőszak« bűn' legyen;
A csoportnak minden tagja
A börtönt két évig lakja.

176. §. Ha meg ilyes dolog nyílt helyen megesnék,
Talán három évig a börtönbe tennék.
177. §. Magánosok elleni erőszak vétsége:
— Jut érte hat óra a börtönnek lége —
Ha munkáson, munk'adón erőszakot követ,
Munkabérnek fel- vagy le-szállítása végett;
Ha e célból bántalmazza tettel vagy szavakkal,
Akkor is, ha fenyegeti őket erőszakkal.
Ugyanazon büntetésben részesülnek azok is,
Kik a munkást streikra bírják, a csábító gazok is,
Kik összecsoportosulnak a gyár vagy műhely
előtt,
Hogy a munkást meggátolják, vagy onnan üz-
zék el őt.

**VIII. Fejezet. A polgároknak választási joga ellen elkö-
vetett büntettek és vétségek.**

178. §. Azok, a kik valamely választót erőszak,
Vagy fenyegetés által megakadályoznak.
Szabad gyakorlatában választási jognak:
Vétségért hat hónapig fogházban mozognak,
S kétszáz forint büntetést egyenként fizetnek,
Kik ily választói jog-sértést elkövetnek.
179. §. Választókat összeíró küldöttségnek elnöke,
Ugyanannak minden tagja, úgyszintén a jegy-
zője,
Ki jogosult választót a jegyzékbe nem írja be,
Azt pedig, kit nem találnak jogosultnak, be-
jegyzé:
Két évig terjedhető
Börtönnel büntethető.
A központi választmánynak jegyzője, vagy tagja,
Választóknak névjegyzékét ki összeállítja:
Ha ő is úgy cselekszik,
Ugyanakkép büntetik.
180. §. Azon közhivatalnokkal, — a ki hamis adatot
Jegyez be oly okiratba, — a mely általadatott

Összeíró küldöttségnek, — ha tette oly célból,
 Hogy valaki megfosztassék — választói jogtól;
 Vagy hogy bárki — jogtalanul — választóvá-
 legyen:

Fizessen két darab ezrest s két év börtönt vegyen.
 Küldöttségi tag is ekként — bűnhődik, ha ha-
 misít,

Használhatlanná tesz, sikkaszt — vagy pedig
 megsemmisít

Vele közölt okiratot, a mely választásra
 Vonatkozik vagy hatáság — s község-bizottságra;
 Közhivatalnokra is — e büntetés áll,
 Ha vét virilisták összeállításánál.

181. §. A szavazatszedő küldöttségnek tagja
 Öt esetben öt évig a börtönnek rabja:

1. Ha választó-helyiségben — oly szavazó-
 jegyet,

Melyet hivatalnál fogva — választótól átvett,
 Rendeltetésétől megvon, — plane megha-
 misít;

2. Szavazó golyókat elvesz —, kicserél, vagy
 szaporít;

3. Más jelöltre ír egy voksot, mint a melyre
 adatott;

Vagy oly választóét írja, a ki nem is sza-
 vazott;

Be sem írja választóét, a ki voksot beadott;

4. Szavazatok lajstromát rendeltetéstől elvoná,
 Megsemmíté, vagy számítást más módon
 meggátolá;

5. Ki hamisan számítja a voksokat össze,
 — (De az ilyen fajtából talán elég lesz-e'.)

182. §. Az egyet, kettőt, vagy négyet tevén,
 Küldöttséghez nem tartozó egyén:

Fogházba küldik egy évre,
 (Nem sok a fentihez mérve).

183. §. Az előző két szakaszcól még tudni való,
 Hogy a bűnvádi eljárás ugy indítható,

Ha választás alatt, s nyolc nappal utána
Felszólamlás történt, — törvény így kívánja —
A küldöttség- vagy kiküldő hatósága előtt
— (Később hogyha felszólamlott majd kergetik
el őt). —

184. §. A ki más név alatt szavaz —, szavazáshoz járul,
Vétségért annak egy óra — fogház-ajtó tárul
S büntetésül fizet még rá — talán száz forintot,
Mint az is, ki többször szavaz, egy helyütt vagy
itt-ott.
185. §. Ki a választónak, hozzátartozónak,
Hogy a jelöltjére bírja szavazónak,
Vagy hogy ne szavazzon, előnyt ad vagy ígér :
Büntetése fogházban hat hónapig ér,
Azon fölül büntetik ;
Egy ezresét elveszik.
Ugyanilyen büntetést azokra is tettek,
Kiket választásoknál ekkép vesztegettek.
186. §. Választási célból, a ki itat, etet,
A fogházban töltend, tizenkét hetet.
Ötszáz forintja szintén megbánja,
(Óvatos törvény ezt így kívánja) ;
Etetést, itatást a ki elfogadja
Ennek az árát szintűgy megadja.
187. §. Közhivatalnoknak vészes korteskedni,
Két évre fogházba fognák beletenni,
Hatáskörbe vágó tettel, vagy szép szóval
Ha akarna bánni bármely szavazóval.
188. §. Kinek e fejezet büntetésit osztják
P. jog gyakorlattól azt szintén megfosztják ;
Közhivatalt — ha viselt — arról leteszik,
De ha nem volt — esküszöm — hogy el nem
veszik.
189. §. A százhetvennyolc és a száznyolcvannégytől —
A száznyolcvanhétig (184—187. §§.) 30 napra évül.

**IX. Fejezet. A vallás és ennek szabad gyakorlata elleni
büntettek és vétségek.**

190. §. Ki Istent gyalázva közbotrányt okoz (171. §.),
Hitszertartást zavar, megakadályoz:
Vétségért fogház egy évre vár,
Bírságul ezer forintja jár;
Ennél az is megjegyzendő:
A kísérlet büntetendő.
191. §. Vallás-szertartásos helyen
Nyilvános botrányt ne tégy,
Vallástisztelte tárgy ellen
Botrányos szavu ne légy:
Mert a vétség hat hónapra
A fogházba juttat,
Azontul kétszáz forintra
Pénzbüntetés rughat.
192. §. Ne támadd a lelkész urat sem szóval, sem tettel,
»Nyilvánosan« — mondja törvény — sem fe-
nyegetéssel:
Vétség volna, becsuknának egy évig fogházra,
Pénzbüntetés terjedhetne egészen ötszázra.
Testileg ha bántalmaznád, ez már büntett volna
Két évig terjedhetőleg a börtönbe volna.
De mindez csak akkor áll:
Ha a lelkész celebrál.

**X. Fejezet. A személyes szabadságnak, a házjognak, to-
vábbá a levél- és távirtdai titoknak közhivatalnok általi
megsértése.**

a) A személyes szabadság elleni vétség.

193. §. Ha közhivatalnok törvény ellenére,
Hivatalos hatalmával rútul visszaélve,
Valakit elfogat, elfog, letartóztat:
Egy évig terjedő fogházba bejuthat.

194. §. Szintig büntetendő a közhivatalnok,
Ki egy fogoly iránt vala olyan zsarnok:
Kötelességszegve tovább tartá fogva,
Mint ítélet szerint szabad lett ezt volna.
195. §. Hét napig ha tartá, vagy hát tizenötig:
Már akkor két évre a fogházhoz kötik;
Ha még tovább tartá, tán egy hónapon át:
Börtönfal közt leli három évre honát:
Ha egy hónapon túl — háromig tart vissza:
Ot évi börtönnel ennek levét issza;
Ha a jogtalanság három hón túl tartott:
A fegyháznak öre öt-tíz évig tart ott.
Hogyha sanyargattak, erőszakot tettek:
Egy évvel toldatnak az oly fajta tettek.
196. § Nem szabad fogadni a felügyelőnek
Elzárásba senkit, kit oda nem tőnek;
S a kit szabály szerint oda bevivének:
Jelentse nap alatt a felsőbbségének;
Ha ez ellen vétett: felügyelő bácsit
Fogházba csukják, hol egy hónapig ásít.
197. §. A közhivatalnok, ha volt tudomása,
Hogy törvény ellen van valaki fogságba'
Es a felsőbbségnek még sem jelenté fel:
Egy hó fogházat nyer ezen vétségével;
Felsőbbséget is csak e büntetés éri.
Ha az ily fogságot nyugodtan elnézi,
Negyvennyolc óráig — tudva — nem vizsgálja,
Kellő intézkedést nem hoz rendszabálya.
198. §. A törvényellenes letartóztatásért,
Ha kívánja, a kit letartóztatás ért,
Kárpótlás jár, napra: öt forinttól tízig,
Nagyobb kárpótlásban be hiába bizik!
- b) Hazi jog megsértésének vétsége.
199. §. A közhivatalnok, a ki visszaélve
Hatalmával, a te — lakásodba tér be,
Üzlethelységedbe, kerített helyedre,
— Bár neked a dolog sehogy sincs ínyedre —:

Az ilyen vétségért fogház jár hat óra,
De már egy esztendő a házkutatóra.

c) L. véltitok megsértésének vétsége.

200. §. Pósta ne hánts levelet, ne is bánts csomagot,
(Ha törvény nem engedi), melyet más feladott.
Mert az ilyen vétségér':
Hat hónapi fogház ér.

201. §. Távirász is jól vigyázz.
Sürgönyt ne hamisíts,
Fel ne bonts és meg ne tarts,
Meg ne semmisíts;
Arra is vigyáznod kell,
Tartalmát ne áruld el;
Mindez vétség, — megjegyzendő —,
Hat hó fogház rá mérendő.

202. §. Százkilencvenhárom — százkilencvenhatra,
Hivatalvesztést is tesznek még a latra;
Többi bűnösöket, kik — e fej'zetet kapják,
Viselt hivatalból, — állásból elcsapják.

XI. Fejezet. A pénzhamisítás.

203. §. 1. Fém pénzt vagy papírpénzt ne utánozzátok,
2. Nagyobb értékűre ne változtassátok;
3. Arany és ezüst pénzt ne ráspolyozzátok,
Hogy azokat valódiként circuláltassátok.

204. §. A ki így tesz, büntettért fegyházban nem hízik,
Az első két esetben öt évtől tán tízig,
Harmadikban börtönre
Teszik öt esztendőre.

Ki csak váltópénzzel bánt fentebbi módra:
Vétségért fogházba megy hat — harminchat óra;
Kísérletet büntetik, az sem megy ki jóra.

205. §. Hamisító szövetségek (ha elő is készülnek):
Három kis hónapocskára a fogházba kerülnek:

206. §. A ki:

1. Saját gyártmány hamis pénzét hozza forgalomba

2. Egyetértve a tettessel átvesz az otromba:

A 204. szakasz szerint sujtják őket nyomba.

207. §. A ki meg a hamis pénzt más módon használja,
Büntetést 208. szakaszban találja.
Hamis papir-pénzt se költs,
Hogy vétséget föl ne ölts.
208. §. Büntetéskimérésnél legyen hát vigyázat:
1. Ötszáz forinton felül három év fegyházat;
2. Ötszáz forinton alúl börtönt három évre;
3. Két év börtönt csonkitott arany-ezüst pénzre;
4. Papirpénzért bűnhődik fogházzal hat hónapig,
209. §. Hamis pénzt ha kaptál, e hamis pénzeddel
Maradj szépen otthon, jól vigyázz rá, tedd el,
Mert ha elköltenéd és rajta érnének:
Bizony hat hónapra fogházba tennének,
Fizethetnél rája egy ezer forintot;
Kísérletedért is szenvedhetnél kint ott
210. §. A papirpénzzel egyenlőnek vettek
Papirokat, miket kétszáztizbe tettek,
Olvasd ott el őket, olvasd vele egyben,
211. §. Miket felsorolnak kétszáztizbenegyben;
212. §. Megtanulod onnan csakhamar prózában,
Mellékbüntetést is velők egyfuttában.

XII. Fejezet. A hamis tanúzás és hamis eskü.

213. §. A bűnvádi ügyben, ki hamisan vallott,
Esküt is tett reá, mit a bíró hallott,
»Hamis tanúzásnak« nevezik büntettét:
Öt évi fegyházzal sujtandják e tettét;
Ha pedig halálra lett vádlott ítélve,
Tanu tizenötre lesz fegyházba téve;
Öt évnél többet a vádlott ha kapott
Tanu tiz évi fegyházat kap ott.
214. §. Kihágási ügyben a hamis tanúra:
A fogházban vár egy egész évi kúra,
S hogy jobban javítsák ott benn a mórest:
Elvesznek tőle még ezer flórest.

215. § Polgári ügyekben hamis tanút más ér:
Öt évig börtön jár hamis vallomásér';
De, hamis esküvő, nem elég ez erre,
Pénzbüntetést kapsz rá egész négyezerre.
216. §. Ha ügy értéke csak száz forintig ére:
Lemegy a büntetés annak ötödére,
Sőt a pénzbüntetés egész tizedére.
217. §. Ekként vesznek elő hamis szakértőket,
Tolmácsot, fordítót s egykép mérik őket.
218. §. Esküvel egyenlő több hasonló forma,
Be sem lehet hozni mind egy verses sorba.
219. §. Polgári ügyekben hamis esküt tevő
— Legyen eskü fő-, pót-, becslő-, felfedező —
Öt évig börtönt kap, nem elég verés e',
Négyezer forintig megy pénzbüntetése.
220. §. Fegyelmi ügyekben szintén óvakodjál,
Hamis esküt téve, hogy ne tanuskodjál,
Ha csak nem kívánod, hogy evvel elnyerjed
Börtönbüntetést, mely esztendeig terjed.
Hogyha vallomásod állásvesztést okoz:
Börtönbüntetést ez három évre fokoz;
Kisebb büntetést, ha kiszabott a bíró:
A hamis tanúra két év börtönt kiró.
221. §. Ki gondatlanságból hamisan tanúzott:
Magára ez által egy év fogházat húzott.
222. §. Ki bűnvádi ügyben hamis tanút szerez:
Büntetésül három évi börtönt nyer ez.
Kihágási ügyben pedig
Hat óra fogházba vetik.
Polgári ügyekben a [hamis] tanúszerzőre:
Két évig vigyázand a fogháznak őre;
Ezer forintját is — ha volt — megsíratja,
Elveszi azt tőle törvény akarátja;
Százforintos perben szelidebben bánnak:
Négyszáz forint-, hat hót elégnek találunk;
Fegyelmi dologban hat hó elegendő,
(Ügyvéd tehát száz forintba sem veendő!)

223. §. Mit e fejezetben büntettnek mondanak
Mellékbüntetésül hivatalvesztést toldanak.
224. §. Büntetlenül marad hamis vallomása:
1. Kinél igazmondás — büntett bevallása:
2. Kinél a tanúzást jog, hogy megtagadja.
S bíróság ezt néki értésül nem adja.
225. §. Azt is a jó törvény büntetlennek mondta,
Ki hamis tanúzást jókor visszavonta,
Még föl nem jelenték, eljárást nem kezdtek,
Hátrányok belőle be nem következtek.
226. §. A való tanúzást a ki visszavonja,
Mást, hogy ilyet tegyen, rábír (vagy befonja),
Annak is börtönnek virága virít ám,
Mint e fejezetben éppen most tanítám.

XIII. Fejezet. A hamis vád.

227. §. Büntetendő cselekménynyel hamisan ne vádolj
Senkit; és a ki óvatos, biz az nem is ad oly
Bizonyíték-, bünjeleket, a melyek koholtak.
Mert hiszen az ily kélekkel hamis vádak voltak.
Hogy ha büntett vagy vétségre hamis vád irányúl:
Kinálkozik fegyház érte öt évre lakásul;
HogyLa vádja kihágási vagy fegyelmi tárgyú:
Egy év fogház, ezer forint-tal lakol a bárgyú;
Hogyha a hamisan vádolt elítéltetett:
Ugy bünteték vádlót, mint ki hamis esküt tett
(213. 220. §§.)
Nem szabad felejteti:
Hivatalból ejteni.
228. §. Hivatalból hamis vádért üldözés úgy jár,
Ha megindult vádlott ellen büneljárás már.
229. §. Ha nem indult, a vádolttól indítványt kell várni,
Hamis vádlót a fogházba egy évre kell zárni,
Ezzel be nem érni:
Még egy ezrest kérni.
230. §. Ha tudsz tényt vagy bizonyítást ártatlan vádolt-
nak:
Közzöld vele, hatósággal, mert téged vádolnak:

Vétségedért három évre a fogházba tesznek,
— Hogyha hallgatásra mentő okaid nem lesznek.

231. §. Büntető ítéletet — sértett fél közzé tehet
Bűnös fél nem neveti — költségét ő fizeti.

XIV. Fejezet. A szemérem elleni büntettek és vétségek

232. §. Erőszakos nemi közösülés büntett,
Melyet törvény tíz év fegyházzal megbüntet:
1. Ha közösülésre kényszerítél nőt,
Erőszakkal avagy fenyegetve őt;
2. Öntudatlanságát felhasználtad erre,
Bűnöst mond a bíró, rád csúf gazemberre.
233. §. Szemérem elleni erőszak büntette,
Ha fajtalanságot a nőn elkövette
Úgy, mint az előző paragrafus mondja
— (Nincs hát a bírónak vele nehéz gondja). —
234. §. Fenyegetés alatt itt most olyant értünk,
Melynél életünkért vagy testünkért féltünk;
Azt veszélyeztető súlyos sértésétől,
Sértés közvetlen be — következésétől,
Fenyegetve a nő; hozzá tartozója.
Ha jelen volt, törvény őt szintén úgy ójja;
Hogy minden lényeges kelléket betöltsön:
Fenyegetés alapos félelmet költson.
235. §. Kétszázharminczkettő tiz-tizenöt évre,
Kétszázharminczhárom: öttől-tízre téve:
1. Fel s lemenő rokonon, testvéren, hogyha
követték;
2. Rábiztatott a szegény: gyógyítsa, tanítsa,
nevelje,
Gyámja legyen, gondnok, felügyeljen, gondja
viselje.
236. §. Férfi mikor közösül a tizennégy éven alúli
Tisztos lánykával, megfertőztetve szegénykét:
Büntettet követ el s fegyházba öt évre bezárják.

237. §. Hogyha halált okozott sértettnek a büntett, az eszköz :

Életfogytáig tartó fegyházra ítélnék.

238. §. Rendesen eljárás indítást kérhet a sértett, Ámde az indítványt, ha tevé, nem kérheti vissza.

239. §. Indítvány nélkül induland a criminális:

1. Más büntett ha forog fen ezekkel kapcsolatosan,

Nézve a helyt s az időt, s hivatalból üldözik eztet ;

2. Hogyha a sértettnek okozá büntett a halálát ;

3. S végül a kétszázharminczöt cikkbéli cselekmény.

240. §. Sértett s tettes közt házasság létrejövése

Az ítélet előtt: büntetlenné teszi őket.

241. §. Férfi a férfiuval ha követnek fajtlanságot:

Vétség ez s fogház jár nekik érte : egy év.

242. §. Hogyha erőszakkal járt s fenyegetéssel a büntett:

Fajtalanok majd börtönben bűnhődnek öt évig ;

S hogy ha halált okozott sértettnek az ilyenmű büntett :

Életfogytáig tartó fegyházra ítélnék.

243. §. Vért fertőztet a fel- s lemenő ágbeli rokon, ha

Egymással közösül, de amazt fegyházba öt évig,

Zárják, míg lemenőt két év fogházba teendik ;

Másnemű fajtlanságot eféle rokon köteléken

Fegyházban három — fogházban egy évre ítélik.

Nem büntettetik a lemenő, ha tizennyolcz évét

Bé nem tölté még a cselekmény elkövetéskor.

244. §. Testvér is vért fertőztet, nemileg közösülvén,

Két év börtönnel méltán lakol érte a bűnös ;

Igy a fajtalan is ; de csak akkor, ha szüle, gondnok

Kéri az eljárást indítani a bűnösök ellen ;

Csak kétszáznegyvenkét cikk üldöz hivatalból.

Szemerem elleni büntett.

245. §. A ki magát színle valamely nő férje gyanánt és

Tévhitet így használt vele, hogy nemileg közösüljön :

Három hosszú évre lakol börtönben e büntett;
Eljárást csak a sértett nő vagy férje kívánhat.

Házasságtörés.

246. §. A házasságot ki töré — hogy ítélet monda ki
válást: —

Három hónapi fogházzal büntettetik érte;
Eljárás indul csak a sértett fél ha kívánja.

Csábítás büntette.

247. §. Ha szüle a lányát csábítá, hogy közösüljön
Mással, vagy hát csábítá még fajtalanabbra
Gyermekeit: csábítás büntettét követé el,
S fegyházban lakol érte, a mely eltarthat öt évig;
Igy lakol a gyám is, gondnok, nevelő s a tanító
Csábítván e cselekményekre a rájabizottat.

Szemérem elleni vétség.

248. §. Fajtalan íratokat, nyomtatványt, képet akárki
Arúl, vagy terjeszt, nyilvános helyre kiállít:
Vétséggel sérté a szemérmet: sújtja a fogház
Három hónapon át s száz flóres vallja a kárát;
Szerzőt, készítő, nyomdászt — ha tudák a bi-
béjét —

Sújt hat hó fogház s ötszáz flóres fizetése.

249. §. Közbotrányt ki okoz nyilván sértvén a sze-
mérmet:

Kétszázat fizetend s fogházban ülend negyedévig.

250. §. E fejezetbeli büntettek fosztnak hivataltól.

XV. Fejezet. Kettős házasság.

251. §. A ki, a míg házas, másodszor házasodik meg,
Úgy a nem házas házassal tudva ha össz'kél:
Kettős házasság büntette, mit elkövetének,
Sínlik a börtönben majd három évig a dolgot.
Azt pedig, a ki a társt ejté tévhitbe magáról:
Eri öt év börtön.

252. §. Szintennyit kapna a lelkesz
Hogyha — tudó — kettős házasságot köte össze;

253. §. Gondatlanságért lelkesznek elég leszen egy év.

XVI. Fejezet. A családi állásra vonatkozó büntettek és vétségek.

Családi állás elleni büntett.

254. §. Gyermekeket a ki kitesz, csempész, sikkaszt, kicserélne,

Vagy bármely más mód megfosztja amazt a családi

Állástól: bűnös és börtönre egy évre ítélik;

Ha vele nyerni akart: fogház sujtandja öt évig
Ugyanaz.

255. §. Házasuló, a ki eltitkol bontó akadályt, vagy

Tévesztéssel birta reá a házasulásra

A másik felet és csak ezért felbomla a frigyök:

Büntettet követett, két év börtönre ítélik,

Hogyha a sértett fél kívánná a procedurát.

256. §. Lelkész, hogyha tudá bontó akadály forogását,

S összeadott mégis feleket: börtönbe kerülend

Hár(o)m évig.

Családi állás elleni vétség.

257. §. De ha gondatlanság terheli őt csak:

Hat hónapra elég fogházba bezárni a lelkeszt.

XVII. Fejezet. A rágalmazás és a becsületsértés.

Rágalmazás vétsége.

258. §. Másról többek előtt, bár ők nem voltak együtt,

A ki olyan tényt mond, mely azt bünperbe vihetné,

Vagy pedig olyasmit, hogy amazt megvetheti bárki:

Rágalomért hat hó fogház sujtandja az ipsét
És ötszáz flórest fizetend.

259. §. De ha azt, a mit állít,

Nyomtatvány vagy kép útján terjeszti: egy évig

Terjed a fogház márs tetejébe fizetbet egy ezrest.

260. §. Rágalmat követ el s fogházban tölthet egy évet,

A ki hatóság nál vádol, míg vádja valótn,

És a hamis vád — tényállás még sem forogott
fenn (227. §.)

Becsületsértés vétsége.

261. §. A ki gyalázó szót használ, vagy tette gyalázó,
Pénzben büntetik őt s ötszázra mehetni fel azzal;
Nyomtatvány, képben ha tevé (259. §.) három
havi fogház

Lesz kiszabandó rá, pénzbírság itt is előbbi
Mindkét vétség.

262. §. Testületek s a hatóságok jobban védetnek
ilyekben:

Egy év fogház jár, bírság megy két ezeresre.

263. §. Tény, hogy igaz, bizonyítani megengedem ily
esetekben:

1. Sértett közhivatalnoknál, hivatásra ha cél-
zott:

2. Hogyha miatta fenytő eljárás vala kezdve:

3. Ha jogerős ítélet a tényt mondá ki igaznak:

4. Hogyha a sértett fél kívánná, hogy mi ne
tiltsuk;

5. Vádlott ha kimutatja, hogy állításnak a célja
Volt a közérdek csak, vagy akár jogosult
egoismus.

A sikerült bizonyítással vádlott menekülend.

264. §. Valódiság-bizonyítás nem engedhető:

1. Ha a sértett külállamfő (272. §.) attól
követ ő;

2. Ha olyasmi állíttatott, mihez száztíz (§.)
kellett

Jogosítottól (113. §.) azonban indítvány
nem tellett;

3. Hogyha jogerős ítélet sértettet mentette,
Jogerejű határozat eljárást szüntette.

4. Ha az állítás a család viszonyait bántja,
Vagy a női becsületet támadja, lerántja.

265. §. Hogy köztudomású az állított tény,
Ezt bizonyítani nem engedem én.

266. §. Nincs azonban helye bűnvád-eljárásnak,
Ha becsületeden perbeszédben ásnak:

- Rágalmaz a beszéd, meg a kalamáris,
Gyöngé őltalom csak a disciplináris
267. §. Ha az állított tény miatt megindított
— (mielőtt a rágalomért ítélet hozatott) —
Bűnvádi eljárás vagy fegyelmi tán:
Ítélj emezekben, abban azután.
268. §. Bűnvádi eljárás kél,
Ha kívánja sértett fél.
269. §. Parlament két házát, delegatiót,
Vagy ezekből küldött subcommissiót,
Hivatalból védik rágalmazók ellen,
De felhatalmazva a háztól kell len(ni.)
270. §. Hivatalból leszen az eljárás téve
1. Hogyha a hatóság, ennek küldöttsége (271. §.)
2. Vagy közhivatalnok ezen minőségbe,
3. Katonaság, tengerészlet lennének megsértve.
Egyes miniserért maga indítványoz.
Az egész kormányért: a kormány határoz,
Haderőt. ha ér — kezd a hadügyér.
271. §. Ha rágalom bíróságot, ügyészséget ér:
Vádra felhatalmaz igazságügyér.
272. §. Ha sértettél külállamfőt, ez egészen más,
Hivatalból indíttatik bűnvád-eljárás.
Külállamnak követét, ügyviselőjét
Hasonlóan védelmezik, üldik sértőjét.
273. §. Holtat soh'se bántsad a becsületében,
Tiltja ezt törvényünk e fejezetében;
Följelent a szülő, hitves, testvér, gyermek:
Akkor azt' a bíró szigorúan ver meg.
274. §. A kölesönös sértéseknél, ha eljárás nyúlik,
Elévülés a másíknak késik, de nem múlik (112. §.).
275. §. A becsületsértés nyomban viszonzva:
Mindkét fél, vagy egynek felmentését hozza.
276. §. Magánvádlo ellen, vádját visszavonta,
Vádlottját a bíró ártatlannak mondta:
Indíthat a vádolt bűnvádi eljárást,
Engedve magának három havi várást.

277. §. Ha sértett kívánja. — érdeke van abba' —
Marasztó ítélet tevődik a lapba.

XVIII. Fejezet. Az ember élete elleni büntettek és vétségek.

Gyilkosság.

278 §. »A ki embert előre megfontolt« szándékkal
Megöl: gyilkosságért lakol halálával

Szandekos emberölés.

279 §. De ha ily szándékot nem fontolt előre:
Tíz vagy tizenöt év fegyház lesz a bére.
»Szándekos emberölés« neve e büntettnék,
Melyet gyilkosságtól megkülönböztetnek.

Ugyanaz, minősített.

280. §. Ha valaki e büntettet felmenőn követte,
Házastársán, több emberen, meglakol érette:
A fegyház életfogytaig záródik megette.

Ugyanaz, erős felindulásban.

281. §. Erős felindulás szándékát ha költi,
Tettes csak tíz évét a fegyházban tölti;
Akkor pedig a börtönben öt esztendő tölts,
Ha a megölt bántalmazta s e dühében ölt.

Ölés, kívánat folytán.

282. §. Ki valakit megöl, mert az úgy kívánja:
Tettét a börtönben három évig bánja.

Öngyilkosságra bírás, amerikai párba.

283. §. Az öngyilkosságra, ki valakit rábír,
Három év fogházat az ítélet ráír.
Kik öngyilkosságért egymás közt sorsolnak:
1—5 évi állam-fogházzal lakolnak;
Ha pedig a halál be is következett:
Életben maradott 5—10 évre veszett.

Anyá öli gyermekét szülés alatt.

284. §. Házasságon kívül — nő gyermeket szül
S megöli: öt évig börtönbe kerül.

Méhmagzat elhajtása.

285. §. Ha teherbe estél s elhajtod magzatod,
Megöled, vagy mással azt végrehajtatod:

Házasságon kívül: két év börtönt kaphatsz;
 Házasságon belül: még egyet rácsaphatsz;
 S a ki elkövette nő kívánatára,
 Ráméretik ezért ugyanezen skála;
 Ha nyeremény-vágyból indul cselekménye:
 Öt év börtön lehet a következménye.

286. §. Ki méhmagzatot hajt, s nő be nem egyezett:
 Büntetés fegyházba öt évre bevezet;
 Ha pedig a terhes nő belé is hala:
 Tíz évre fogad be a fegyháznak fala.

Gyermeckitétellel buntette.

287. §. Gyermeckitételen három év fegyház csügg,
 Ha a megmentése csak véletlentől függ;

Önsegélyre keptelen személy kitétele-

A ki nyomorútlját kiteszi, elhagyja:
 Három évig lehet a börtönnek rabja.

Mínősített esetek.

Ha a kitett súlyos — testi sértést szenved:
 A fegyház büntetés öt évre kiterjed;
 Ha pedig okozta kitettnek halálát:
 Bűnös a fegyházba 5—10 évre száll át.

Szövetség gyilkosságra.

288. §. Szövetség a gyilkosságra, előkészülettel,
 Méltó büntetésül két év börtönt vett el.
 289. §. Mind ez esetekben bírónak lesz gondja,
 Hogy hivatalvesztést bűnösre kimondja.

Emberölés vétsége.

290. §. Ki gondatlansággal ember-halált okoz:
 Reá e vétsége 3 év fogházat hoz.

U. az, mínősített.

291. §. De ha úgy okozta, hogy szakmát nem érté,
 Járatlanul, hanyagságból bivatását sérté:
 Három év fogházhoz pénze is megy erre,
 A mi száz forinttól rúghat két ezerre;
 Ez esetben a bíróság praxistól elűthet,
 Vagy egy újabb vizsgálatra iskolába küldhet

Kártérítési igények.

292. §. Gyilkolt-, megölt- után olyak, kiket neki kellett
 Eltartani, ha maradtak, határozva e' lett:

Kártérítés ítélendő viszonyokhoz mérve,
Vagy egyszeri tőkeösszeg vagy évi rentébe.

XIX. Fejezet. A párviadal.

293. §. Ne hívj senkit s ne menj, páros viadalra:
Államfogház hat hó bizony kijut arra.
294. §. Segédekre törvény ugyanannyit rától,
S arra, ki párbajnál egyességet gátol.
295. §. Ki párviadalra buzdít egyenesen:
Az államfogházban egy esztendő't lessen.
296. §. Ki párviadalra fegyveresen kiállt:
»Egy év államfogház! — törvény rá így kiált.
297. §. Kik párbajt beszüntetik,
Azokat nem büntetik.
298. §. A ki ellenfelét meg is sebesíti:
Szabadságát ezért két évre veszíti;
Hát ha még elveszít testtagot, érzéket:
Három esztendő vet fogságának véget;
S a ki ellenfelét párbajban megölte:
Nem szabadul, míg öt évet ki nem tölte.
299. §. A ki megsértette a párbaj-regulát,
Annak cselekménye büntetté fordul át:
Súlyos testi sértő lesz, vagy emberölő,
A szerint, a mint sért, avagy embert öl ő.
300. §. Tanúk és orvosok büntetve nem lesznek,
Segédek, békélni, hogy ha törekesznek.

XX. Fejezet. A testi sértés.

1. Súlyos testi sértés büntette.

301. §. »Súlyos testi sértés« — bűntett, húsz napon
túl, —

2 S t. s. vétsege.

Vétség, mikor nyolctól huszadnapig elnyúl —

3. Könnyű testi sértés vétsége.

Ha meg nyolcadnapra van a kórnak vége:
Ez csak könnyű testi — sértésnek vétsége.

302. §. Elsőnek a bére: börtön hár'm esztendő,
Másodikért fogház, s egy év elegendő.

Harmadikért fogház, de csupán csak hat hó;
 Rá azoknál ötszáz, -- ennél kétszáz bankó.
 Felmenőn követve, ilyenformán mérnek:
 Gradus primus: öt év börtönbe kísérnek;
 Három évi fogház lesz második foka;
 Könnyű testi sértés: két évnek lesz oka.

Minősített s. t. s. esetei.

303. §. Súlyos testi sértés némely esetében,
 (Miket versbe szedni sem lehet sebtében),
 — Tizenháromfélét sorol fel e szakasz -- :
 Ezekért öt évig a börtönben maradsz.
 Ha pedig ily sértés — egy felmenőt ére:
 Ot évig terjedő fegyház lesz a bére.
304. §. Az is így lakol, ki terhes nőn követte,
 Ha ez ennek folytán magzatát vesztette.
305. §. Ha az ily eredményt (303. 304. §§.) a tettes
 kívánta,
 Ráér öt évig, míg — fegyházban megbánta.
306. §. Súlyos testi sértés folytán, ha beállta
 A megsértett ember váratlan halála:
 Fegyház-büntetése terjedhet tíz évre;
 De ha irányozva volt ez eredményre (303.,
 304. §§.),
 Akkor is csak tíz év fegyház a maximum,
 Csakhogy ennél öt év áll mint a minimum
307. §. Erős felindulás, ha a tettest (306. §.) szítja:
 Büntetést 1—3 évre leszállítja;
 Ha meg felindulást a meghalt idézte,
 Törvény ezt tettesnek enyhítőül nézte:
 Három évig börtön, de minimum nélkül,
 (Kevesebbel is hát a törvény kibékül).
 Ezen szakasz alól azt bölcsen kivették,
 Felmenő rokonon sértést ha követték
308. §. Ha a súlyos sértés többektől származott,
 S nem tudható ki, hogy ez volt, avagy az ott:
 Mindazokra, a kik szándékos részt vettek,
 Egyenlő mértékkel két év börtönt tettek;

Tetejibe még a pénzbüntetést hintik,
 Külön-külön terjed kettőszáz forintig.
 Bántalmazásokból halál ha származott:
 Három évi börtönt, négyszáz florint szabott.

Méregkeverés.-

- 309 §. Egészségedre ha tör méregkeverő:
 Bizton a börtönben öt évig hever ő.
 Ha életveszélyes — volt a kevert mérge
 Három évtől ötig — a fegyházba tér be.
 Halál ha beállott vagy háromszázhárom (303.,
 304. §§):
 10—15 évre a fegyházba bezárom.

S. t. s. gondatlanság által.-

310. §. Súlyos testi sértés gondatlanság által:
 Három hó fogházat elvenni nem áttal,
 Pénzben kétszáz forint
 Lesz kiszabva megint.
 De ha okozónak saját hivatása
 Okozta a sértést, már egészen más a':
 Járatlanságáért egy évig fogházra
 Kerül; pénzbüntetést fölviszik ötszázra. (291. §.)
311. §. Sértett ha kívánja, kárpótlás jár még ott,
 Kap — viszonyok szerint — tőkét, járadékot.
312. §. Könnyű testi sértésnek vétsége miatt
 Bünvádi eljárást csak sértett indíthat.
313. §. Házi fegyelemre jogosított személy,
 Könnyű sértés miatt felmentést jól remél.

XXI. Fejezet. A közegészség elleni büntettek és vétségek.

Közeg. ell. vétség

314. §. Ártalmas anyagot ne keverj ételbe,
 Boltodban ne tartsd, hogy — add pénzért, hitelbe:
 Közegészség ellen vétséget követnél,
 Mertte egy évig fogházban szenvednél;
 Pénzbüntetés is van jól kimérve erre,
 Mehet száz forinttól, fel — egész ezerre.

Büntette.

315. §. Használt kútba mérget nem szabad ontani,
 Sem vízvezetéket méreggel rontani.
 Veszélyes, ártalmas, élelmet árúlni:
 Különbén a fegyház tíz évig fog nyúlni;
 S ha ebből lett bárki nagy baja, halála:
 Tíz-tizenöt év lesz a fegyházi skála.
316. §. Ragály idején, ki a zárszabályt szegte,
 Hat óra terjedő fogházba jut recte;
 Ha valaki azért a ragályt megkapta,
 Három évig zárja — bé fogházi csapda.
 Kisérletet büntetik.

**XXII. Fejezet. A személyes szabadságnak megsértése
 magánszemélyek által.**

Gyermekrablás büntette.

317. §. »A ki tizennégy éven alúli gyermeket« elvisz
 Tartja erőszakkal, ravaszúl, fenyegetve, —
 szülője,
 Gondnoka, felügyelője hatalmából, akaratlan,
 Gyermekrablásnak büntettét vette magára
 S fegyházzal bűnhődik, a mely terjedhet öt évig.
318. §. Ötől tíz évig terjed fegyház, ha a végett
 Vitte a gyermeket el, hogy koldulásra vezesse,
 Öt erkölcstelenül használja s más nyereségre.
319. §. Hogyha súlyos testi sértést szenvedne a rablott
 Gyermek, erőszakosan nemileg közösíteni akarták,
 Vagy fertőztették: fegyház lesz tíz — tizenöt
 közt.
320. §. A ki tizennegyedik évét túl nem haladott lányt
 Elvisz, tartóztat, szüle — gondnok — bár nem
 akarta,
 — Míg a leány kívánta: — bejut fogházba öt évre.
321. §. Nőt, ki erőszakkal, ravaszúl, hatalomba keríte,
 Elvitt, tartóztat, bár nő akaratja hiányzott,
 — Hogyha a cél házasság volt, vagy fajta-
 lanítás: —
 Fegyházzal bűnhődik, a mely terjedhet öt évig.

322. §. Bűnvád-eljárás indítását csak a sértett
Kivánhatja, de indítványt nem kérheti vissza.
323. §. Törvényellenesen valakit, ha ki elfogat, elfog;
Vagy ha szabadságától másképp foszt valakit meg;
Elfogatásról a kellő helytt nem tesz bejelentést:
Vétségért három hónap fogházra ítélik;
Hogyha letartóztatva valál 7-től — 15 nap:
Egy év —; 1 hóért: már két évig megy a fogház;
1 s 3 hó közt: börtönt kap háromat (évet);
Három hónál több: fegyházba viendi öt évre.
(Míg bűnperrendünk nem lesz: papiron marad
e cikk;
(Vizsgáló bíró: elfogat a kit akar.)
324. §. Ötől tíz évig terjed fogház
1. ha letartva,
Vagy kínzás által sértést okozott, de aképen,
Mint háromszázháromban, meg négybe' ta-
lálni.
 2. Hogy ha letartóztatva levő egy külhata-
lomnak
Tán katonául adák, vagy rabszolgául eladták,
325. §. Hogy ha sanyargatták, és im', meghalt a letartott:
Fegyház tíz évtől tizenötre megy; ám puhatoljuk,
Hogy nem-egyilkosság a kérdésbéli cselekmény?
326. §. E fejezetbeli büntettes mindig hivatalt vesz,
Némi esetben még: pólitikus jogokat (323—325).

**XXIII. Fejezet. A levél- és távsürgöny-titoknak megsér-
tése magánszemélyek által.**

327. §. Más levelét, iratát, sürgönyt felbontsz jogosítlan,
Vagy ha a nyitva levő levelet, sürgönyt veszed
által,
Hogy megtudjad, benne mi van: vétség ez, amice,
Nyolcz nap fogházat kapsz s egy százaz megy ki
zsebedből.
Hogyha pedig titkot tudtál meg, a mint — ime
— mondám,
S közzé tennéd azt, használnád károsításra:

Fogház 3 hó jár majd s megsínli egy ezres.
Eljárás indul csak a sértett fél ha kívánja,

XXIV. Fejezet. A titok tiltott felfedezése.

328. §. Közhivatalnok, az ügyvéd, orvos, s a patikáros,
Bába, sebész, — titkot, melyet megtud hivatásból,
Vagy mert rá bízták s ok nélkül felfedezendi:
Vétséget követ el, s a sértett fél ha kívánja,
Bünteti három hó s egy ezres sínli legottan.
329. §. Nem vág ebbe, ha titkot, a mint így volt kö-
telesség.
Túdatták a hatósággal, mondták tanuképen.

**XXV. Fejezet A magánlak megsértése magán személyek
által.**

330. §. A ki lakásba kerített helyre hatol — s joga nem
volt, —
Tette erőszakkal, fenyegetve, ha kulcsa hamis
volt:
Büntettet követett és két év börtön a bére.
331. §. Ám hármát kaphatna, ki sérte magánlakot ekként:
1. Közhivatalnoknak színlelte magát, s hogy
küldi hatóság;
2. Éjjel hogy ha tevé, vagy többen hogyha
valának
3. Végül: fegyveresen hajtották végre a tettet.
332. §. A ki lakásba bemegy s a lakó, vagy a gazd'
nem akarta,
Benn marad ott, ámbár ezek őt künn látni sze-
retnék;
Ha jogos indoka nincs és cselt szőtt, hogy be-
lejusson:
A fogházba viszik s marad ott tán egy negyed
évig;
Olcsó kvártély az: legfőlebb százaz esik rá.
Sértett fél indítványát bévárni ne rösteld.

XXVI. Fejezet. A lopás.

333. §. Ingó és idegen dolgot — ha ki elvisz a másnak Birtoka, birlalatából a nélkül, hogy beleegyezz; A célból, a dolog, hogy az ő tulajdona legyen: Elköveté a lopást;
334. §. mely csak vétség marad addig, Míg a lopott dolog értékét ötvenre tehetjük, Míg ha nagyobb érték: büntettet képez azonnal. Értékül vedd, mit — bírt a lopás idején.
335. §. Többször hogy ha lopott, értékei összeadandók: Büntett vagy vétség — összege tünteti föl.
336. §. Büntett lesz a lopás, bár mekkora a dolog-érték:
1. Vallás szertartásaihoz rendelt helyiségben, Arra való tárgyon s jótékony célra adotton;
 2. A temetőben a holt emlékét a mi mutatja, Vagy pedig oly tárgyon, melyet holttestre adának.
 3. Oly helyen, a hova a tolvaj bejutott be-töréssel Vagy bémászással, vagy a zárt feltörnie kellett;
 4. Hogyha hamis kulcsot használt, vagy lopta a kulcsot;
 5. Közveszedelm idején ugyanott, vagy csak közelében;
 6. Tolvajbandának két vagy több tagja ha tette;
 7. Szolgálatba' levő szolgálatadón ha követte;
 8. Avagy azon, ki közös háztartást vitt a lopóval;
 9. Közhivatalnok lop, használván jellegit arra;
 10. A mikor a tolvaj színlelt', hogy közhiva-talnok,
- Vagy színlelte lopásért, hogy megbízta hatóság.
337. §. Büntett lesz, fegyvert ha viselt az időben a tolvaj, Bár azt nem használta sehogy, sőt meg se mutatta.

338. §. Büntett lesz, ha egy olyan egyén követé, kit
Kétszer büntettek rablás, zsarolás, s a lopásért,
Vagy sikkasztásért, vagy rút orgazda szerepben:
Hogyha a két tény közt tíz év nem telt el
egészen.
339. §. Hogyha lopás-vétség: fogház sujtandja egy
évig;
Kísérlet büntetve leszen . . .
340. §. Ha a lopás büntett: börtön terjedhet öt évig;
Három, négy, öt, hat pontért (ama hosszú szakasz-
ban, 336. §.)
És kettővel odább (338. §.) fegyházat mérnek
öt évre.
341. §. A hivatal — meg a p. jog vesztés jár a lopással
342. §. Házasársak-, a fel- s lemenő ágbéli rokonság,
Testvérek, rokonok, háztartásuk ha közös volt,
Hogyha lopás történe ezek közt; vagy ha a
gyámolt
Gyámjától lop s a nevelőt meglopja növendék:
Eljárást csak a sértett fél kívánata indít.
343. §. A ki lopást követ el gazdán, szolgálatadóján,
Háztartásközösön s a ki »hozzátartozik« ehez
(38. §)
Perbe csak úgy vonatik, házfő, sértett ha kívánja.

XXVII. Fejezet. A rablás és zsarolás.

344. §. Ingó és idegen dolgot, ki a birtokosától,
Őt fenyegetve, erőszakot alkalmazva, a célból
Venne el, azt hogy jogtalanul megtartsa sajátul:
Rablás büntettet követ el.
345. §. Ugyanarra veendik,
Tette-kapott tolvaj, ha lopás véghezvitelére,
Vagy hogy megtarthassa lopott tárgyat, fenye-
getne,
Vagy ha erőszakot alkalmaz.
346. §. Rablás a lopás is,
Hogyha a tolvajok öntúdatlan, avagy tehetetlen
Állapotába helyezték, kit meglopni akartak.

347. §. Fenyegetés az olyan, mely által a fenyegetettnek,
Vagy hozzájavaló — vagy másnak is, a ki je-
lenn volt,
Élete, test-épsége, vagyona ha volna kitéve
súlyos veszélynek.
348. §. Fegyház bünteti a rablást, tíz évig öt évtől;
Háromszáznegyvenhatnál terjed csak öt évig.
349. §. Tíz évtől fegyház terjedhet már tizenötre:
1. Megbüntetve ha tettes volt rablás, zsaro-
lásért,
Hogyha kiállás óta tíz év nem telt el egé-
szen;
2. Testi súlyos sértést és rablást egybe kö-
vettek,
Szándokos emberölés kísérlete hogyha ki-
sérte,
Mely befejezve ha lett, fegyház jár élete
fogytig.
350. §. A ki azon célból, hogy jogtalanul beszerezzen,
Önmaga-, vagy másnak valamely vagyonbeli
hasznát,
Kényszerített valakit vagy erő-, vagy fenyege-
téssel,
Hogy tegyen, eltűnjön valamit, vagy hagyja el
aztat:
— Hogyha súlyosb nem volt — zsarolást követett
el ez által,
S vétségért harminchat hó fogházba kerülhet.
351. §. Szint' abban vétkes s büntetve lesz éppen e
módon,
A ki ugyancsak azon célból valakit fenyegetne,
A becsületsértő állítást hogy kinyomatja,
és hogy e nyomtatvány által közzé teszi aztat.
352. §. A zsarolás vétségének kísérlete bűnös.
353. §. Büntett a zsarolás s fegyház jár érte öt évig:
1. A zsaroló gyilkossággal, gyújtással, avagy
más
Súlyos vagyoni kár-, testsértéssel fenye-
getve;

2. Szinlel közhivatalt, ürügyül: rendelte hatóság.

354. § Rablás és zsarolás büntettre kimondani kellend
A hivatalvesztést meg a p. jog felfüggesztést.

XXVIII. Fejezet. A sikkasztás, zártörés és hűtlen kezelés.

Sikkasztás.

355. §. Sikkasztást követ el, ki a birtoka-, bírlalatában
Meglévő ingó, idegen dolgot — joga híján —
Eltulajdonítá vagy tán elzálogosítá.

Bévégezve leszen, mihelyest elidegeníti,
Elhasználja, tagadja a dolgot, s másnemű módon
Mint a sajátjával rendelkezik azzal a tárggyal.

356. §. Sikkasztás vétség — egy száznál többre ha
nem megy;

Büntettet képez, hogyha fölül haladá.

357. §. Háromszázharminenyolcból tanulunk e helyütt is
Itt kap a sikkasztó, a mit a tolvaj amott.

358. §. Sikkasztás vétsége egy év fogházra vezethet,
Sikkasztás büntett: börtön öt évre vihet;
A hivatalvesztést, meg a p. jogok elkobozását,
Mindkét fajtánál csak kivetik te reád.
Háromszázban a negyvenkettőt is, meg a hármat
Sikkasztásoknál vedd figyelembe, kövesd.
(342. 343. §§.)

359. §. Sikkasztó biz az is, ki saját dolgán követé el
(355. §.)

Hogyha a bíróság, a hatóság vette a dolgot
Zára alá, s mint más sikkasztó kapja jutalmát.

Bírói zártörés.

360. §. A ki a bíróság zárját, a pecsétet a zárról
Elveszi, feltöri, megsérté, kinyitá helyiségét
— Ámde ha nem sikkaszt —: bűnhődik, mint
a ki zárt tört,
Fél év fogházzal s bírsággal, mely lehet ötszáz.

Hűtlen kezelés vétsége.

361. §. A ki a más vagyonát kezelé, gondozta, ügyelte,
S tudva, akarva. vagyonbeli kárt teszen annak:
A hűtlen kezelés vétségét tette ez által,
Három egész év fogházat szabhatni reája,
Hogyha a sértett fél indítványozza a bűnpert.
362. §. Ámde ha gyám, gondnok, végrendelet executorja,
Társulat directora, felügyelője követte
A hűtlen kezelést: bűnpert kezdik hivatalból.
- H. k. büntette.
363. §. Büntettet képez s börtön sujtandja öt évig
A hűtlen kezelést, ha azon célból követé el,
Hogy hasznán vagyonát vele jogtalanul gyarapítsa.
364. §. A hűtlen kezelőt hivatalvesztésre is íteld.

XXIX. Fejezet. A jogtalan elsajátítás.

365. §. Ha valamit találsz, add át gazdájának,
Hatóságnak, míg nyolc napok nem múlának,
Különben vétségért három hó fogházra
Elítélnek, pénzben — taksálnak ötszázra.
366. §. Régi kincset ha találsz, azt is hatóságnak
Nyolc nap alatt bejelentsd, máskép pénzbírságnak
Vetnek alá, mely mehet egy ezer forintra
Talált kincs, még azon túl, el leszen kobozva.
367. §. A ki másnak tulajdonát, a mely véletlenül,
Avagy talán tévedésből birtokába kerül,
Jogtalan' elsajátítja — hat hónapig csücsül.
368. §. Jogtalanul el ne vedd haszonélvezőnek,
Zálogbirtokosnak sem, mit zálogba tőnek,
Mert az ily vétségért jár — hat hó, ezer forint,
Csakhogy amazt te kapod —, ezt te adod megint.
369. §. Hitves, rokon, gyám között nem szabad eljátni,
Sértett fél indítványát kell előbb bevárni.

XXX. Fejezet. Az orgazdaság és bűnpártolás.

Orgazdaság.

370. §. Ha az orzott jószág büntettből származott,
Az orgazdaság is büntetté lesz legott;
De ha csak vétségből származott a dolog,
Orgazdaságnak is vétsége fenforog;
Amannál öt évig vár a börtön fala,
Ennél a fogházban két év elég vala.
371. §. Ki kétszer volt büntetve rablás-, zsarolásért,
Orgazdaság-, lopásért, avagy sikkasztásért:
Annak orgazdasága csak büntettet képez;
De ha tíz év eltelt már, életbe nem lép ez.
372. §. Ha az orgazda tudá, hogy azon büntényre
Több a tíz év fegyháznál van törvényben mérve;
Vagy ha üzletszerűen üz orgazdaságot:
Öt évig terjedhető fegyházba bevágott.
373. §. Orgazdára mondják hivatalvesztését.
P. jog gyakorlatnak a felfüggesztését,

Bűnpártolás.

374. §. Kik tettes-, részesnek nyujtnak segítséget,
Hogy hatóság elől leljen menedéket,
Hogy meghiusítsák sikerét bűnpernek:
Bűnpártolásukért egy év fogházat nyernek.
375. §. Azok is így járnak, kik közreműködnek
Biztosítására büntényi előnynek.
376. §. Vagyoni haszonért, ki a bűnt pártolta:
Egy évi fogházát még egygyel megtoldta.
377. §. Ha hivatalvesztés jár a pártolt bűnre,
Bűnpártolóra is ki leszen az tűzve.
378. §. A bűn pártolása nem leszen vést hozó,
Ha — a kiért tetted — egy »hozzádtartozó.«
(78 §.).

XXXI. Fejezet. A csalás.

379. §. A csaláshoz célul kell: — rosz h a s z o n s z e r -
zése,
Ravasz fondorlattal — tévedésb' ejtése,

Vagy abban tartása,
 Így: kár okozása.

380. §. Otven forint kárig — vétség a csalás,
 Ha azt meghaladta — már büntettet láss.
381. §. Összeget nem nézve a csalás büntette:
 1. Közhivatalnoknak ha magát szinlelte;
 2. Hivatalnok, ügyvéd, ügyvivő, megbízott:
 Megbízás körében ha csaláson hízott;
 3. Ha kétízben volt már csalásért büntetve,
 S nem volna azóta még tíz év letelve.
- 382 §. 4. Ki vagyonát előbb — megassecurálta,
 Aztán semmitette avagy megrongálta.
383. §. A csalás vétségért fogház jár egy évre
 És ötszáz forintig büntetés a pénzre.
 — Csalás büntetvéért öt év börtön esik,
 Pénzbüntetés mehet egész kétezerig.
 Kétezer forintnál ha nagyobb a kár:
 Akkor a csalásért öt év fegyház jár
 Ugyanaz jár két esetben,
 Miket fönnebb versbeszedtem (381. §. 3 és 382. §.)
384. §. Ravasz fondorlattal ne eszközölj hitelt,
 Másképp szabadságod egyidőre kitelt:
 Egy évig fogházba csalóként bezárnak,
 Csalási célzatot habár nem találnak.
385. §. Gondnokoltat, kiskorút, a ki arra bírja,
 Nagy kárára az okmányt, hogy az aláírja:
 Az is csaló s büntetik.
 Mint e helyütt rendelik.
386. §. Ki hitelezőit hogy megkárosítsa,
 Végrehajtás előtt vagyonát átirta,
 Eltitkolja, megrongálja,
 Végrehajtó ne találja;
 Adósságot kohol, amúgy gondolomra:
 Jusson ezért háromszáznolcvanháromra.
387. §. Négyszáztizennégyet, a ki megsértette,
 Ha a károsítást ezzel célba vette,
 (De csődbe nem jutott, mert vagyona nincsen),
 Rá is ezen szakaszt alkalmazzák bölcsen (383. §.)

388. §. A csalást kíséri hivatal vesztése,
P. jog gyakorlatnak a felfüggesztése.
389. §. Háromszáznegyvenkét szakaszos személyek
Csalásért indítványt sértett féltől kérnek.
390. §. Nyolcvanegy és nyolvankét (381. és 382. §§.)
esetét kivéve,
Bűnvádi eljárással várnak sértett félre;
Nyolcvannegy (384. §.) csak akkor járja,
Hitelező ha kívánja.

XXXII. Fejezet. Okirathamisítás.

Közokirat hamisításának buntette.

391. §. A ki készít hamis közokiratot,
Vagy a ki valódit megváltoztatott,
Jogsérelem ebből ha származhatik:
Büntettért öt évre börtönbe vetik
U. a. minősítve.
392. §. De ha célja vala vagyonhaszon —, kár,
Fogház helyett akkor öt év fegyház jár.
393. §. Ha közhivatalnok volna tán a tettes:
Ilyent öt-tíz évre a fegyházba vettess.
394. §. Ilyennek ítéljed el, ha az okiratba
Lényeges tényt hamisan ír az ördögadta,
Hamis kivonatot ad hiteles alakban:
A fegyházba velök hát valamennyi csak van.
395. §. Hamis másolatot, ha legalizálta,
Avagy másolatnak csak amúgy fingálta;
Közokiratnak lesz ő hamisítója.
Törvény három évig börtönnel megrója.
396. §. A mit itt a hamis másolatról mondtam,
Hamis fordításra alkalmazad nyomban.
397. §. Anyakönyvek is közokiratok,
S bárkik vezetik: hivatalnokok;
Házassági perekben az egyházi bíró,
Káptalan és conventtag, e jelleggel bíró.
398. §. Ha közhivatalnok, vagy ha váltójegyző,
Hiteles fordító, vagy más okmányőrző,

A rábizott okmányt rontja, semmisíti,
Bizonyítást valakinek ekként nehezíti,
Vagy ha azt elrejtí, ellenfélnek adja:
Öt-tíz évig lehet a fegyháznak rabja.

399. §. Hamisítására a közokiratnak

Mellékbüntetések szintén kiszabhatnak.

400. §. A ki szándékosan teszi —, hogy legyen iktatva,
Hamis tény nyilvános könyvbe, vagy más köz-
iratba,

Ha a tény vonatkozik valaki jogára:

Egy évi fogházat vont, ilyenmel magára.

Jogtalan hasznát ha várt,

Öt évig börtönbe zárd.

Hamis magánokirat.

401. §. A ki hamis magán-okiratot készít

Másnak ily tettéből kiveszi a részit:

Magánokiratot, ki meghamisítja,

Falsumokkal aztán jogát bizonyítja:

402. §. Vétségben lesz bűnös, ha jog ötven pengő

Büntettségben pedig, ha — azon fölül tengő.

Vétségeért kaphat egy évig fogházat

Pénzbüntetésében ütheti ötszázat,

Büntetteért ülhet öt év börtön intra

Pénzbüntetés megyen két ezer forintra.

403. §. Magánokiratnak hamisításáért

Öt évi fegyházat a tettesre rámerd:

1. Hamis váltót készít, hamisít valódit;

2. Üzleti könyvekbe hamisítást lódít;

3. Többféle papírját kereskedelemnek

(Habár én egyenként nem is nevezem meg)

4. Vonatkozó jognak, hogyha a mértéke,

Kétezer forintnál nagyobb az értéke.

404. §. Kitöltetlen írást, a hogy megegyeztél

Ugy töltsd ki, másképp kemény bajba estél:

Okiratnak tetted a hamisítását,

Tapasztalod ezen fejezet hatását.

405. §. Más hamisítását, ki használná — tudva —,

Szint' e fejezetnek szigorára jutna.

406. §. Másnak okiratát, hogy kárát okozza,
Ki megsemmisíti, vagy romlásba hozza,
Két évig ezért a fogházat lakozza.
407. §. Ki határjelt hamisítja, kártét végett átteszi:
Vétségért a fogház kosztját három évig élvezi.

**XXIII. Fejezet. Orvosi és községi hamis bizonyítványok
kiállítása és használása.**

408. §. Doktorkám ne adj ki hamis bizonyítványt,
Hatóság ellen így ne segítsd a hitványt,
Sem hogy biztosító társulatnak adja:
Vétségért egy évig lennél fogház rabja.
409. §. Az is, ki nem orvos, s mégis azt színlelte,
Hamis bizonyítványt egészségről költe,
Hogy az használtassék fentebbi célokra:
Egy évi fogházat nem veheti sokra.
410. §. Orvosebizonítványt ki hamisat használ,
Az assecurancnál vagy a hatóságnál,
Egy évi fogházzal léssen büntetendő,
Hivatalvesztésre szintén ítélendő.
411. §. Erkölcscről, vagyonról hamis bizonylatot
Község-elöljáró hogyha netán adott:
Hat hó fogház, kétszáz forint fizetése.
S hivatalvesztése, lesz a büntetése.

XXXIV. Fejezet. Bélyeghamisítás.

412. §. Allamnak bélyegét, posta vagy más jegyet,
Ne utánozd, sem azt hammissá ne tegyed:
Vétségért különben egy év fogház illet,
Pénzben büntetésed tehet egész millet;
Hivatalt ha viseltél,
Még abból is kiestél.
413. §. Jogtalanúl ne használd másnak védjegyét,
Hogy ez által emeljed portékád becsét;
Védjegyhamisítót zárják három hóra
Ezer forintjával tanítják a jóra.

E vétséget bünteti,
Sértett fél ha sürgeti.

XXXV. Fejezet. A csalárd és vétkes bukás.

414. §. Csalárd bukás büntett eme négy esetben,
— Károsító célzat hogyha volt ezekben —:
1. Ha a vagyonbukott értéktárgyat eltesz,
Elrejt, eladja, nem mérve értékhez,
Követelést enged, elajándékozott,
Fizette a mivel nem is tartozott;
 2. Valónak mond olyant a passivumánál
A mi vagy egészben, vagy részben fenn
nem áll;
 3. Egy vagy több creditort kielégite,
Zálog-, tartás-jogot engedélyeze:
Vagyonának részét ha átengedé.
Kedvezményben ekként azt részesíté;
 4. Üzleti könyveket ha nem vezetett,
Bár erre törvényben köteleztetett;
Ha ezen könyveket hamisan vezette,
Megsemmisítette, avagy elrejtette;
Végül ha azokat akkép változtatja,
Hogy ki nem derülhet vagyonállapotja.
415. §. A csalárd bukásnak mind e négy nemére:
Öt évig terjedő fegyház legyen mérve;
Kétezer forintnál ha nem több a kár:
Büntetésül börtön három évre jár.
416. §. A vétkes bukásnak négyféle vétsége,
Mind a négynek két év fogház lesz a vége:
1. Fizetés nem tudást pazarlás okozta,
Gondatlan gseftelés, tőzsdejáték hozta;
 1. Négyszáztízennégynek a negyedik pontja,
Ha nem károsítás volt azoknál gondja;
 3. Ha évenként rendes mérleget nem készít,
(Volt-e kötelezve, arra nagyon nézz itt);
 4. Miután tudta, hogy fizetéseképtelen,
Új adósságokat csinált még hirtelen;
Elmulasztotta a csődöt kérelmezni,
Hitelező így bírt zálogot szerezni.

417. §. Társaság vagy egylet csődje esetében,
A bukást vizsgáljuk azok ellenében,
Kik megbízás folytán üzletet vezették,
S kik a büntetendő cselekvényt követték.

XXXVI. Fejezet. Más vagyonának rongálása.

418. §. Másnak ingó dolgát ne rontsd szándékosan:
Három év fogházba tehetnek gondosan;
Pénzbüntetést fölverik — ötventől egy ezerig;
Kísérletet büntetik. — Sértett felet kérdezik.
419. §. Büntetett képezhet ilyen cselekményed,
S három évi börtön lehet érte béred,
Kétszáz — s kétezer közt pénzben büntetésed:
Ha tanún, szakéntőn vagy hivatalnokon
Elkövetted, s pedig boszúból azokon.
420. §. Négyszáztizennyolcra bíztak itt még sokat,
Vallást, művészetet, olvasd el azokat.
421. §. Másnak ingatlanát el ne okkupáljad,
Szándékkal, jog nélkül, azt meg ne rongáljad,
Fel se is használjad a függő terméket:
Három hó fogházzal sujtják e vétséget,
Kétszáz forintig is meggy pénzbüntetésed,
Hogyha sértett féllal nincsen egyességed;
Majd elfelejtettem versembe kitenni:
Öt forintnál többre kell a kárnak menni.

XXXVII. Fejezet. A gyujtogatás.

422. §. Gyujtogatást öt-tíz évi fegyház sujtja:
1. Házat, kunyhót, malmot, a ki olykor gyujtja,
Mikor abban senki sem tartózkodék,
De ne hiányozzék a gyujtó szándék;
 2. Szándékkal ha meggyujt raktárt, épületet,
Szabad téren fekvő nagy árúkészletet,
Gabnát, erdőt, hidat, bányát, avagy hajót;
Kivéve: gyujtott tárgy a gyujtóé ha vót.
423. §. Tíz-tizenöt évig kiszabva fegyház van:
1. Arra, ki gyujt, mikor ember van a házban;

2. Ki felgyujt közkönyvtárt, levéltárt, templomot,

Muzeum-, gyútarba, a ki üszköt dobott.

424. §. Életfogytig tartó fegyház jár a végett:

1. Ha a gyujtott házba ember beleégett;
2. Hogyha egy időben több helyütt is gyujtott,
Vagy ha csak egyre is szövetség bujtott;
3. Ha a gyujtogatást csoportosan tették,
Rablást vagy rombolást vele célba vették.

425. §. Ki gondatlanságból okozta a tüzet;
Egy évet ül fogva és egy ezrest fizet;
Halált ha okozott — öt évre fokozott.

426. §. Gyujtás büntettének mellékbüntetése:
Hivatalvesztése, p. jog függesztése.

427. §. Ha a gyujtó tüzet idején eloltja,
Öt az üldözéstől e szakasz feloldja.

428. §. Gyujtogatás szövetségét (132. §.) két év börtön éri
Előkészítő cselekmény, hogyha azt kíséri.

XXXVIII. Fejezet. Vízáradás okozása.

429. §. Vízáradás okozása képezend büntettet,
Nem kell jobban magyarázni az eféle tettet.

430. §. Tettesét büntessed öt évi fegyházzal,
Ha a kárt nem lehet pótolni kétszázzal;
De ha lehet, vagy ha önvagyonát védte;
Elég lesz börtönben három évig léte.

431. §. Ha veszélyeztetett embernek élete:
Erre törvény öt-tíz évi fegyházat vete;
Ha áradás által egy, vagy több ember halt:
Fegyház büntetése életfogytig tart.

432. §. Ki gondatlanságból okoz áradatot:
Vétséget követ el, egy év fogházat kapott,
Melyhez még a törvény ezer flórest szabott;
De ha okoztatott embernek halála:
Erre a börtönben öt évet kínála.

433. §. Ki árvízt ereszti,
Hivatalát veszti.

XXXIX. Fejezet. Vaspályák, hajók, távirdák megrongálása, és egyéb közveszélyű cselekmények.

434. §. Vaspálya, gőzhajó megrongálásával:
Büntettért lakolnak öt évi fegyházzal;
Akkor is, ha utast veszélynek kitennéd,
Ugyancsak e módon büntetésed vennéd.
435. §. Súlyos testi sértést tetted ha okozott,
Büntetésed öttől tízig lesz fokozott;
Hogyha pedig történt valaki halála:
Életed fogytáig a fegyház fölszálla.
436. §. Vaspálya-személyzet jelzést ne mulasszon,
Veszélybe ne jusson sem férfi, sem asszony:
»Közveszélyű cselekmény büntettének« vennék,
Két előző szakasznak strófjait rátennék.
437. §. Ki fentiek ellen vét gondatlansággal:
Vétségért bűnhődik egy évi fogházzal,
Egy ezer forintig
Nagyobb gondra intik;
Hátha mulasztása halált okozott?
Börtönének száma ötre fokozott.
438. §. Ha vaspálya-hivatalnok, vagy vasuti szolgál,
Nem teszi — kötelemét szegve — a mi volna
dolga,
Hogyha ezzel veszélyeztet árút, személyeket:
Két évtől öt évig a fogházba mehet.
439. §. A ki távirdát, vagy annak tartozékát
Rongálja, két évre a börtönbe lép át;
Ezer forintba mehet,
A mit még hozzá tehet.
440. §. A gondatlanságért lészen elegendő:
Száz forint és fogház egy fertály esztendő.
441. §. De a hivatalnok — kötelesség szegőt:
Öt száz forint s fél év fogházzal verd meg őt.
442. §. Azt is jegyezd ozt' meg:
Hivataltól foszd meg;
443. §. Mert ha a director rögtön nem bocsátja:
Száztól egy ezerig pénzbüntetés bántja.

444. §. A ki szándékosan hajó fenekelését,
 Összezúztatását vagy elsüllyedését
 Okozá tettevel, vagy mulasztásával,
 Hogy veszélyez bárkit élte-, vagyónával:
 Büntetért lakol öt-tíz évi fegyházzal.
 De ha történt súlyos testi sértés ezzel:
 Öt-tizenöt évi fegyházzal végezz el:
 Ha pedig valaki életét vesztette:
 Életfogytig tartó fegyházat vesz tette.
445. §. Ha ily cselekménynek gondatlanság oka:
 Egy év fogházat mérhetsz — (nem is lesz en-
 sok a');
 De más ötig mérjed fogház évek számát,
 Ha a tett okozta embernek halálát.
446. §. Marhavész elleni záró szabályokat
 Ki megsérti, ülhet három hónapokat.
 Ha a marha esett a ragályos vészbe
 Ekkor már egy évre a fogházba méssz be.
 Kisérlet büntetendő.

XL. Fejezet. A foglyok megszöktetése.

447. §. Foglyok szöktetése képezend büntettet:
 Büntetés börtönben két évre terjedhet.
448. §. Ha őr, felügyelő, szándékosan szöktet,
 Jól tette, öt évre fegyházba ha lökted.
 Ha meg gondatlanul a szökést okozta,
 Ez öt hat hónapra a fegyházba hozta.
 Minden ily esetben:
 Hivatal is vesszen.

XLI. Fejezet. A fegyveres erő elleni büntettek és vétségek.

449. §. Ravasz fondorlatot ki használ a végett,
 Hogy ne teljesítsen védkötelezettséget:
 Egy évig terjedő fogházba kísérik,
 S kétezer forintra pénzbüntetést mérik.

450. §. Ha kerülni akarsz talán assentálást,
S monarchián kívül foglalsz ezért állást:
Akkor is egy évi fogház-csukás ére,
De a pénzbüntetés leolvad felére.
451. §. Ki magát csonkítja, hogy legyen »untáglik«,
Három évre csukják, mikor kiviláglik,
S kétezer forintot kivetnek reája;
Ki részes volt benne, azt is ilyen várja.
Sőt a katonát is, ki magát csonkítja,
Azt hivén, hogy magát akkép szabadítja.
Védtörvény (1868. 40. t. cz. 48. §.) negyven-
nyolc paragrafusának
Ez intézkedések nem praejudikálnak.
452. §. Tartalékos katonát ki arra csábítja,
Hogy az be ne rukkoljon, mikor parancs hítja:
A békében három hó fogház járand Önnek
Háboru idején — öt éve börtönnek;
Azon fölül — tudjuk jól —
Kétezer forint is szól.
Ha a tartalékos »pót«
Annak is e szakasz szólt.
453. §. A ki a katonát csábítja szökésre:
Annak fogház-ajtó megnyílik két évre;
Háború-időben öt évig lesz ő benn,
S marasztalják bőven — kétezer pengőben.
454. §. Ki a szökést tudja s a szökevényt rejt
Az előző szakasz büntetésbe ejti.
455. §. Ki hadügyi dolgot, mit titoknak ismer,
Kikémlel e végett s elárulni is mer:
Kap ezért öt évig állami fogházat,
S fizet pénzbüntetést egész negyvenszázat.
456. §. Ugyan-e büntetést azok is elveszik,
Kik közleményt sajtó útján közzéteszik,
Ha az ily közlések immár eltiltattak,
Államveszélyesnek közlést ha tudhattak.
457. §. Háború idején, ki a haderőnek
Nem liferál akként, a mint szerződének,
Két év fogház, kétezer forint nem lesz tán sok:
Ennyivel bűnhődjenek — hűtlen liferansok.

Alvállalkozóra csak ugyanez áll itt,
 Ha — a cél tudtával — ő maga sem szállít;
 A fuvarozóra, ha katonát viszen,
 S hadi szükségletet, de — (jól tudjuk hiszen)
 A nem eszközléshez kell itt szándékosság,
 Cselekvés, mulasztás, avagy gondatlanság.

458. §. Ezen fejezetnek büntetése illet:
 Csak ha száznegyvennégy keretbe nem illett.
 (144. §.)

459. §. Mind e fejezetnek mellékbüntetése:
 Hivatal vesztése s p. jog függesztése.

460. §. Negyvenhat-negyvenhét (§§.) véderő-törvényben
 E fejezet miatt maradnak érvényben.

XLII. Fejezet. A hivatali és ügyvédi büntettek és vétségek.

461. §. »Közhivatalnoknak« kit kell tekinteni,
 Mindenki tudhatja, kár vón' versbe szedni.

462. §. Ha közhivatalnok rá bízott pénzt sikkaszt:
 Két évtől öt évig börtönbe küldik azt;
 Ha ezer forintot sikkasztás meghalad:
 A tettes öt évig a fegyházban marad.

463. §. Ha a hivatali sikkasztás tevője,
 Hogy ne legyen neki a felfedezője,
 Okmányt hamisított — vagy megsemmisített:
 Öt-tíz év fegyházzal lakoland az ily tett.

464. §. Hivatali sikkasztást vétség közé zárom,
 Hogy ha fenn nem forog négyszázhatvanhárom.
 (463. §.)

Egy évig terjedő — fogházat szenved ő.
 465. §. Ha közhivatalnok jutalmat kér, vesz,
 Megvesztegetésnek a vétsége lesz;
 Ha — miért vesz — köteleességszegéssel nem jár
 Egy évre — de máskülönben két évre bezár.

466. §. E szakasz már némely jutalmát megója,
 Grassál is mindenütt a borravalója.

467. §. A közhivatalnok, ki megvesztegetve:
 Kötelmeit téve — mulasztva megszegte:

- Megvesztegetésnek büntettét követte,
Öt évi fegyházzal lakoljon érette.
468. §. Ugyanennyit kapjon bíró, — minden fajta —
Ki jutalmát kérte, vagy csak elfogadta,
Vagy talán harmadik személynek adatta,
Bár kötelességét nem szegve miatta.
469. § Öt-tíz év fegyházra ezeket elítéld :
1. Bíró, ki megvéve, törvény ellen ítelt ;
 2. A vizsgáló bíró, ki megvesztegetve
Kötelességét bármikép megszegte ;
 3. Közhivatalnokot a ki árlejtésnél,
Átadás-, átvevés-, szerződés-kötésénél
Közreműködik,
Megvesztegetik.
S törvénytelenül jár megbízatásában,
S ebből az ötezret túlhaladó kár van.
470. §. Közhivatalnokot ki megvesztegeti,
E szakasz egy évre fogházba veti ;
De ki elkövette egy bíróra nézve,
Arra már öt évi börtön van kimerve ;
Pénzbüntetés terjed amannál ezerre,
Két ezer forintot szabhatnak emerre.
471. §. Közhivatalnok, ki megszegé kötelmét,
Hogy okozza másnak hasznát vagy sérelmét,
Hivatali visszaélés vétségét követi,
Miért öt évig terjedő fogház járand neki.
A kísérlet büntetendő.
472. §. Hivatali hatalommal az is visszaél,
Fegyverre közhivatalnok jog nélkül ha kél,
Hogyha a fegyveres erőt beavatkoztatja :
Büntetésül a fegyházat öt évig lakhatja ;
De ha fegyver által nagyobb büntett esett :
Ezen kaptafára húzódik az eset.
473. §. Hivatalod gyakorolva ne bántalmazt tetteleg,
Mert e vétségért hat óra fogházba bevetlek,
474. §. Be nem számíthatják visszaéléseid (472. és
473. §§.)
Hogyha parancsolták a felsőbbbségeid.

475. §. Hivatali hatalmával — ki talán a végett
Visszaél, hogy jogtalanúl kényszerítsen téged,
Valami elhagyására, vagy eltűrésére,
Vétségeért öt évi fogház lesz a bére.
Kísérlet büntetendő.
476. §. Büntettet követ a bíró, vagy vizsgáló bíró,
S három évig terjedhető fogházzal sujtandó,
Ha oly személyt helyez vizsgálat alá,
Kinek ártatlanságát előbb már tudá.
477. §. Öt évig terjedő börtönben tart kurát
Közhivatalnok, ki alkalmaz torturát.
478. §. Közhivatalnok kap négyszázhetvenhatot (476. §)
Ha visszaélésnek oly célzatot adott:
Büntetése alól valakit elvonjon,
Eljárás-eredményt hogy meghiusítson,
Bűnvád-ítéletet ha nem hajtja végre,
Habár ez ő néki volt kötelessége.
479. §. Hivatalos titkot, ha ő felfedezte,
S ez állam-, magánosnak ártalmát képezte:
Államfogházat szenved,
Mely egy évre terjed.
480. §. Kötelesség-teljesítést hogyha megtagadja,
Az árát három hónapi fogházzal megadja.
481. §. Ha összebeszélés folytán tagadtatott,
E büntetetre három évi börtön van ott.
482. §. Ügyvéd, ki ügyekben szolgál sz mindkét félnek,
Tudjad, hogy három évi fogházra ítélnék;
Ha pedig működöl ügyfeled kárára,
Öt évig elbujtat a börtönnek zára.
483. §. Büntető ügyben, ha — meg vagy vesztegetve,
Ilyen skála szerint leszesz megbüntetve:
Kihágás: három hó, vétség: egy év fogház,
Büntett: öt év börtön; de öt évi fegyház,
Hogyha vonatkozik amolyan büntetetre,
Melyre éltig tartó fegyház vagyon vetve.
484. §. Jelen fejezetnek büntettei miatt,
Hivatal vesztése soha el nem marad,
Politikus jogok szintén elvételnek,
Ügyvéd-diplomának meg nem kegyelmeznek.

XLIII. Fejezet. Zárhatározatok.

485. §. Mikor jelen törvény hatályát megkezdí,
Minden ellenkező törvény hatályt veszti,
Ellenkező szabály, gyakorlat megszűnik,
Ha e dicső törvény napja előtűnik.
486. §. Végrehajtásával a jelen törvénynek
Az igazságügyi minisztert bízták meg,
Életbelépésről külön törvényt hozunk
És az átmenetről majd ott gondoskodunk.
-